

HRVATSKI VOJNIK

EUR 2,10 / CAD 3,00 / AUD 3,30 / USA 2,00 / CHF 3,50 / SLO EUR 1,80 / SEK 17,00 / NOK 17,00 / DKK 15,50 / GBP 1,30

PRINTED IN CROATIA
ISSN 1330 - 500X
0 0 2 0 9

9 771330 5000003

RAZGOVOR

GENERAL ZBORA JOSIP LUCIĆ
NAČELNIK GLAVNOG STOŽERA OSRH-a

2. MOTORIZIRANA BOJNA **PAUCI**

Pripremio Domagoj VLADHOVIĆ

WASHINGTON

NABAVA STRELJIVA

Zapovjedništvo za potporu američke kopnene vojske je naručilo od tvrtke ATK streljivo vrijedno 87 milijuna dolara, koje će isporučiti afganistanskim postrojbama. Riječ je o streljivu koje nije rađeno prema standardima NATO-a: kalibri su tzv. istočnoeuropejski, tj. 7.62 ili .50, a ima i malih raketa te minobacačkog streljiva. U skladu sa željama Afganistanaca, isporuka će biti kratkoročna - sve će se realizirati tijekom ove godine.

US Army

BAGDAD

POVRATAK U VOJSKU

US Army

Robert Sexton nedavno se priključio američkoj vojsci i sad je u Iraku. To ne bi bilo neobično da nije u odori po drugi put, i to nakon 38 godina. Naime, taj liječnik s činom bojnika u vojsku je stupio 1968. i proveo dvije godine u Vijetnamu, pa se vratio u "civilku" i posvetio građanskom životu. U međuvremenu, njegova dva sina su slijedila njegov put i postala vojnicima početkom desetljeća. To ga je navelo da se i sam vrati u odoru. Iako je blizu šezdesete, i danas živi punim vojničkim životom. "Sve nas otpuhuje, napravi i 60 skleka", tvrde kolege iz postrojbe.

HELSINKI

SURADNJA BALTIČKIH ZEMALJA

Estonski ministar obrane Jaak Aaviksoo je izjavio 5. siječnja da tri baltičke zemlje "trebaju ubrzati razvoj suradnje svojih kopnenih, zračnih i mornaričkih snaga". Suradnja mora biti praktičnija, uključujući nabavu standarde vojničke opreme. Aaviksoo smatra da je takav zajednički put način da se Estonija, Litva i Latvija zajednički suoče s tekućom ekonomskom krisom. Posljednji veliki zajednički projekt triju država oživotvoren je u drugoj polovici prošle godine, kad je ustrojena zajednička pješačka bojna, koja je uključena u NATO-ove Snage za brzi odgovor. Također, zemlje su uspostavile zajednički odbor, koji se bavi strategijama sigurnosti zračnog prostora. Njegovo djelovanje moglo bi potaknuti i zajedničku nabavu višenamjenskog zrakoplova.

WASHINGTON

SIGURNIJI U IRAKU, NESIGURNIJI U AFGANISTANU

Medijska agencija AFP objavila je izvješće neovisnog web-sajta icasulties.org, koji navodi da je broj poginulih američkih vojnika 2008. godine u Iraku bio najmanji još od intervencije. Naime, tragičan broj je u prošloj godini stao na 314, smanjen za gotovo dvije trećine u odnosu na 2007., kada su poginula 904 vojnika. Nasuprot tome, nesigurnost života Amerikanaca u Afganistanu 2008. se povećala: poginulo ih je 155, dok ih je u 2007.

nastradalo 117. Najčešći uzrok smrti u Afganistanu jesu bombe koje talibani bacaju na puteve, a američko veleposlanstvo u Kabulu objavilo je da se broj eksplozija improviziranih sredstava u Afganistanu u 2008. povećao na oko dvije tisuće.

LAKEWOOD

SADAMOV SUVENIR

Nepoznati američki vojnik javio je početkom mjeseca policiji u gradu Lakewoodu da je u posljednjem mjesecu 2007. u vojničkom ormariću našao zanimljivo oružje: Kalašnjikov, bogato ukrašen dragim kamenjem. Zapovjednici vojarne Fort Lewis odbili su primiti predmet, pa ga je odnio u lokalnu policiju. Ubrzo se javio glasnogovornik vojarne, koji je za KIRO-TV rekao da je puška legalno donesena iz Iraka kao muzejski primjerak i da je "demilitarizirana", tj. iz nje se ne može pucati. Na jednom dijelu puške može se vidjeti lik nekadašnjeg iračkog diktatora Sada Huseina. Naime, takva je oružja Husein osobno darivao suradnicima. U vojarni kažu da ne znaju kako je vojnik došao do "suvenira".

8

OPREMA HRVATSKOG VOJNIKA KAO IZVOZNI BRAND

Za hrvatske proizvođače trenutačno je najvažniji sljedeći plan: da kompletan odjeća, obuća i ostali proizvodi za "nošenje" (remenji, torbice, futrole, kape...), kojima će ubuduće biti opremljeni pripadnici OSRH-a na sebi imaju etiketu "made in Croatia"

4

RAZGOVOR general zbora Josip Lucić načelnik Glavnog stožera OSRH-a

Priznanja gode, ali i obvezuju

U proteklim preustrojima smo dokazali da je lakše promijeniti strukturu i broj ljudi, a mnogo teže svijest ljudi o potrebi takve promjene. To je stvarni preustroj koji će biti u središtu mog djelovanja, ali i djelovanja mojih suradnika u 2009. godini

U sastavu bojne je većinom mlađi kadar koji čine vojnici i niži časnici, dok su "kostur" postrojbe u redovima dočasničkog i časničkog kadra stariji pripadnici, uglavnom sudionici Domovinskog rata. To je jedna od najmlađih postrojbi, čiji mlađi vojnici stasaju uz iskusne ratnike, a upravo taj spoj mladosti i iskustva jest dobitna kombinacija u svakom pogledu

12

2. MOTORIZIRANA BOJNA PAUCI Spoj mladosti i iskustva dubitna kombinacija

- MORH I OSRH**
- 10 SKIJAŠKI SPEKTAKL IZNAD ZAGREBA
 - 15 OSRH

- VOJNA TEHNIKA**
- 16 NOVOSTI IZ VOJNE TEHNIKE
 - 21 VOJSKE SVIJETA
 - 23 ZRAKOPLOVSTVO
 - 24 MORNARICA
 - 25 VOJNA POVIJEST

- MAGAZIN**
- 26 PODLISTAK
 - 28 DOMOVINSKI RAT
 - 29 DUHOVNOST
 - 30 INFORMATOR
 - 31 IZ ZBIRKI VOJNOG MUZEJA

U proteklim preustrojima smo dokazali da je lakše promijeniti strukturu i broj ljudi, a mnogo teže svijest ljudi o potrebi takve promjene. To je stvarni preustroj koji će biti u središtu mog djelovanja, ali i djelovanja mojih suradnika u 2009. godini

General zbora Josip Lucić,
načelnik Glavnog stožera OSRH-a

PRIZNANJA GODE, ALI I OBVEZUJU

Proteklu je godinu obilježilo ostvarene nekoliko velikih projekata na području opremanja i modernizacije OSRH-a, vrlo je intenzivna bila međunarodna suradnja na svim razinama, veliki napori uloženi su u potpunu profesionalizaciju naših Oružanih snaga. Gotovo je svaki od zacrtanih ciljeva polučio uspjeh, sumirajući postignuto ocijenio je i prvi čovjek OSRH-a general zbora Josip Lucić.

Preustroj OSRH-a je proces koji zapravo nikad ne prestaje. Na emu će biti težiste preustroja u sljedećem razdoblju?

Kada govorimo o preustroju OSRH-a, ponekad se on pogrešno poistovjećuje s personalnim restrukturiranjem u skladu s odlukama o brojčanoj veličini, sastavu i teritorijalnom razmještaju OSRH. Ako bismo tako usko gledali, onda možemo slobodno zaključiti da smo u dva provedena preustroja u posljednjih šest godina i smanjenjem broja osoblja za blizu 20 000 pripadnika, vrlo blizu dostizanja strukture i ustrojbenih veličina snaga određenih za 2010. godinu. Preustroj je, međutim, mnogo širi proces od toga. Personalni preustroj, uz procese podizanja kvalitete školovanja i obuke, mora biti kvalitetno praćen materijalnim preustrojem, tj. opremanjem i modernizacijom naših zapovjedništava i postrojbi, posebno onih koje sudjeluju u međunarodnim mirovnim operacijama. To će biti naše težište u 2009., ali i poslije. Punopravno članstvo u NATO savezu već je dosad, a ubuduće će još i više otvarati pitanja prilagodbe našeg obrambenog sustava sustavu kolektivne obrane, kako u zakonskim promjenama tako i u svim drugim područjima, od doktrine, obuke, izobrazbe i organizacije do potpune prilagodbe sustava obrambenog planiranja, planiranja snaga i operativnog planiranja. Morat će se mijenjati i prilagođavati naš ukupan način funkcioniranja i promišljanja kako bismo spremni dočekali izazove, ali i prilike koje pruža članstvo u NATO savezu.

Od jeseni 2008. Hrvatska vojska se u potpunosti okrenula profesionalizaciji i ponela je s prijamom i obukom prvih dragovoljnih ročnika. Odvija li se ovaj projekt planiranim dinamikom i prema očekivanjima?

Kontinuitet reformskih procesa te stabilnost financiranja, uz usredotočenost na ispunjenje glavnog cilja, pridruživanje Sjevernoatlantskog savezu, omogućio je Hrvatskoj oduševljenoj od obveznog služenja vojnog roka

uz mogućnost da se on u slučaju potrebe ponovno aktivira. Nova stvarnost omogućila je pripremu i početak provedbe prijama dragovoljnih ročnika na obuku u Oružane snage RH. Prijamom omogućavamo svim punoljetnim mlađim državljanima RH pohađanje obuke i svladavanje vojnih znanja i vještina, ako to oni kao pojedinci žele. Za nas je institut dragovoljnog služenja vojnoga roka izuzetno važan jer se dobiva izvor ljudi za popunu profesionalnog sastava. Onima koji prođu obuku prema standardima ponudit će se prijam u Oružane snage prema potrebama i raspoređivom broju mjesta. U isto vrijeme, obučavanjem dragovoljnih ročnika povećavamo ukupni obrambeni potencijal naše domovine te pomlađivanje vojnih snaga kroz pozitivnu selekciju odabranih kandidata. Premda je tijekom razvoja koncepta dragovoljnih ročnika

Pozivam sve one koji svoju budućnost vide u vojsci da provjere svoje sposobnosti i postanu pripadnici OSRH-a

General Lucić s predsjednikom Stjepanom Mesićem i Georgeom Bushom tijekom njegova posjeta Hrvatskoj

Vesna PINTARIĆ, snimili Branimir ŠENK, Davor KIRIN

U skladu s Dugoročnim planom OSRH-a, broj naših pripadnika u mirovnim misijama povećavat će se prateći političke odluke i finansijske mogućnosti. U 2009. ćemo u mirovnim misijama imati oko 470 pripadnika, a za njihovo opremanje, materijalne i personalne troškove iz proračuna će se izdvojiti 384 milijuna kuna

ponekad bilo sumnje u njegovu ispravnost i provedivost, nakon provedene promidžbe u javnosti i medijima usmjerene prema ciljanoj mladoj populaciji, odaziv nas je ugodno iznenadio. Potvrdio je naša uvjerenja kako Hrvatska ima dovoljno mladih, ozbiljnih i odgovornih djevojaka i mladića svjesnih nužnosti postojanja i razvoja vojske u suvremenom hrvatskom društvu.

Hrvatska je tijekom 2008. postala sudionikom dviju novih misija UNDOF i EUFOR Tchad/RCA, time se svrstala među zemlje u kojima se pripadnici nalaze u najviše mirovnih misija. Raspravlja se i o sudjelovanju na Kosovu u operaciji KFOR. Za njihov angažman odsvuda stižu samo pohvale. Kako to komentirate?

Pomalo je čudesna ta transformacija od države koja je od 1992. do 2002. godine na svom teritoriju imala četiri mirovne misije UN-a (UNPROFOR, UNCRO, UNTAES i UNMOP) do države koja će u rujnu 2009. godine proslaviti deset godina sudjelovanja

u mirovnim operacijama. Dakle, čak i prije nego što je posljednja misija UN-a otišla iz Hrvatske, naših je deset pripadnika otišlo u Sijera Leone, nešto poslije u Istočni Timor te u druge misije. Danas je RH s jedanaest misija UN-a, jednom misijom NATO-a i jednom misijom EU-a u svjetskom vrhu država davateljica mirovnih snaga, a takav će se trend nastaviti i povećati sudjelovanjem u KFOR-u, drugoj misiji NATO-a na Kosovu. Pohvale koje naši pripadnici dobivaju za svoj rad u misijama za mene nisu iznenadenje. Naši pripadnici koji imaju iskustvo Domovinskoga rata znaju što mirovne snage znače za napaćene ljude i njihove nadе u bolje sutra. Naši časnici, dočasnici i vojnici su добри jer poštuju druge i nikada se ne ponašaju nadmoćno u odnosu na ostale pripadnike mirovnih snaga, ili lokalno pučanstvo. Profesionalno obnašanje dužnosti i poštovanje različitosti – povijesnih, kulturnih, vjerskih, socijalnih – temelj je našeg uspjeha i na tomu se gradi naš cjelokupni sustav obuke i pripreme naših pojedinaca i postrojba za sudjelovanje u međunarodnim operacijama.

Smatrate li da vojni poziv i mogućnosti koje vojska može ponuditi, postaje sve privlačniji mlađim ljudima?

Vojni poziv kao i svaki drugi poziv zahtijeva neprekidno školovanje i obučavanje. Provođeći promidžbu u elektroničkim i tiskovnim medijima, pa tako i na vojnim svečanostima Oružanih snaga RH, želimo hrvatskoj mlađe i svim ostalim građanima Republike

S hrvatskim vojnicima u misiji ISAF u Afganistanu

S generalom Johnom Craddockom, zapovjednikom Savezničkog zapovjedništva za operacije

Hrvatske predstaviti načine školovanja i obučavanja kojima oni mogu ostvariti svoje osobne težnje. Svim ambicioznim i marljivim djevojkama i mladićima Oružane snage pružaju niz pogodnih mogućnosti stalnog razvoja u školovanju, obučavanju i poslovima na dužnostima u zemlji i inozemstvu. Smatram kako su mogućnosti koje OSRH pružaju mladim ženama i muškarcima projektom Kadet trenutačno najpogodnije i najbolje u smislu potpore i uvjeta školovanja u zemlji. Besplatni internatski smještaj visokih standarda, besplatna prehrana i korištenje sportskih terena, dvorana, biblioteka, oprema, suvremeni izvori informacija dio su mogućnosti koje svakodnevno stoje na raspolaganju kadetima. Profesionalni razvoj u sustavu izobrazbe u hrvatskim i stranim vojnim školama, napredovanje u različitim dužnostima, samorazvoj, mogućnost sudjelovanja u međunarodnim mirovnim i drugim operacijama, rad u NATO tijelima u inozemstvu, samo su dio onoga što Oružane snage danas pružaju mladim obrazovanim ljudima.

■ Ini li se dovoljno na pozitivnoj promidžbi OSRH-a ili bi je trebalo još pojačati i na kojim područjima posebno?

Ministarstvo obrane sa Službom za odnose s javnošću i informiranje teži maksimalnoj transparentnosti i informiranju hrvatskih građana o svim procesima i događanjima unutar OS-a. Strateški dokumenti i informacije o obrambenom sustavu dostupni su svakom građaninu

Zalaganje i motivacija prvog naraštaja ročnika, gdje posebno ističem 28 djevojaka, tijekom dosadašnje obuke pokazuje da je projekt nadmašio i naša očekivanja, što nas sve u sustavu obvezuje da stvaramo još bolje životne i radne uvjete za sljedeće naraštaje dragovoljnih ročnika

na internetskim stranicama. Putem javnih manifestacija i Dana otvorenih vrata pojedinih vojarni, učilišta i institucija, omogućavamo mlađoj populaciji i svim građanima pristup našim objektima te upoznavanje s časnicima, dočasnicima i vojnicima. Omogućeno im je razgledavanje vojnih kabinetova i učionica te naoružanja i borbenih sredstava na izložbenim prostorima u vojarnama. Na mjesečnim konferencijama za elektroničke medije i tisk (po potrebi i češće) organiziramo susrete s novinarima, odgovaramo otvoreno na ciljana pitanja, svjesni kako medijski djelatnici trebaju i moraju informirati hrvatsku javnost o radu i životu pripadnika Oružanih snaga, kako u zemlji tako i u inozemstvu. Moramo biti svjesni da će pozornost javnosti uvijek biti usmjerena prema Oružanim snagama s obzirom na njihovu važnost u nastanku suvremene hrvatske države, ali i prepoznajući njihovu ulogu u budućnosti. ■

U 2008. ostvareni su mnogi pozitivni kontakti i suradnja s inozemnim vojnim dužnosnicima. Kako naše napore približavanja i pripreme skorom učlanjenju u NATO savez doživljavaju naši partneri u svijetu?

Tijekom proteklog razdoblja reformi posjetili su nas brojni vojni dužnosnici visoko pozicionirani u svijetu politike u svojim državama, kao i u oružanim snagama diljem svijeta. S posebnim zadovoljstvom prisjećam se sastanaka s generalom Henrijem Bentegéatom, predsjedavajućim Vojnog odbora Europske unije, generalom Johnom Craddockom, zapovjednikom Savezničkog zapovjedništva za operacije, generalom Jamesom Mattisom, zapovjednikom Savezničkog zapovjedništva za transformaciju te načelnicima obrane Belgije, Danske, Estonije, Finske, Francuske, Italije, Litve, Mađarske i Ukrajine. Tijekom sudjelovanja u radu Vojnog odbora NATO-a imao sam prigodu susresti se sa svim načelnicima obrane NATO država. Posebno uspješnim smatram ostvarene kontakte i suradnju prigodom nedavnog posjeta SAD-u gdje sam se susreo s generalom Mattisom u Norfolku te s general bojnikom Larryjem Shellitom, zapovjednikom Nacionalne garde u Minnesoti. Možemo reći da su nas tijekom 2008. godine, posjetili svi najvažniji NATO zapovjednici, u koje ubrajam i admirala Fitzgeralda, zapovjednika JFC Napulj, s kojim sam se susreo u Zagrebu i na Brijunima tijekom konferencije država članica A-3. Prisjećam se susreta i suradnje na nizu projekata s bivšim SACEUR-om generalom Jamesom Jonesom, bivšim predsjedavajućim Vojnog odbora NATO-a, generalom Kujatom i generalom Henaultom te ostalim visokim NATO dužnosnicima. Tijekom naših susreta razmjjenjivali smo iskustva o sigurnosti u svijetu, ali i o stanju u Ju-goistočnoj Europi.

Iz svih tih razgovora ohrabruje priznanje kako je Republika Hrvatska "država koja u Savez donosi novu kvalitetu zbog svojih znanja i ratnih iskustava, koje već pokazuje kao pouzdan i relevantan partner u međunarodnim mirovnim misijama diljem svijeta, posebno u Afganistanu". Moramo priznati da takva priznanja gode, ali nas i obvezuju da ispunimo očekivanja koja NATO stavlja pred nas. Sve ovo učvršćuje naše uvjerenje kako će Republika Hrvatska u travnju 2009. postići jedan od dva strateška cilja te postati punopravnom članicom NATO-a.

Domagoj VLAHOVIĆ, snimio Tomislav BRANDT

Za hrvatske proizvođače trenutačno je najvažniji sljedeći plan: da kompletna odjeća, obuća i ostali proizvodi za "nošenje" (remenji, torbice, futrole, kape...), kojima će ubuduće biti opremljeni pripadnici OSRH-a na sebi imaju etiketu "made in Croatia"

Oprema hrvatskog vojnika KAO IZVOZNI BRAND

Denis Popović,
direktor Kroka

Od šarapa ili potkošulja pa sve do lovačkih aviona, baš svi novi elementi opremanja Hrvatske vojske pod posebnim su povećalom hrvatske javnosti i medija. Za to postoje tri osnovna razloga. Kao prvo, izvori tog opremanja u hrvatskom su državnom proračunu i ljudi žele znati na što se troši njihov novac. Drugo, opremanje današnjih vojnika baš u svim detaljima zahtijeva tehnološku inovativnost, pa i spomenute čarape i zrakoplovi u sebi imaju mnoštvo pojedinsti koje su nove, moderne i zanimljive struci i laicima. Treće, vojničko zanimanje je zahtjevno i opasno i briga za one koji su odlučili braniti mir u Hrvatskoj i svijetu stalno je prisutna. Adekvatna opremljenost čini ih sigurnijima.

Zbog tih razloga, i sve aktivnosti hrvatske tvrtke Kroko i njezinih suradničkih tvrtki, prije svega suradnja s MORH-om i MUP-om, redovito se nađu na stranicama hrvatskih tiskovina. Kroko se već proslavio dizajnom i izradom nove odore za hrvatske vojниke u Afganistanu, te nizom drugih specijalnih vojničkih odjevnih proizvoda koje je razvijao ili jednostavno distribuirao na naše tržište zajedno s domaćim i stranim koooperantima. Posljednji pothvat je potpis ugovora za opremanje odorama crnogorske vojske, koje će kao maskirnu "šaru" također imati prepoznatljivu siluetu teritorijalnog oblika zemlje.

Ipak, za hrvatske proizvođače trenutačno je najvažniji sljedeći plan: da kompletna odjeća, obuća i ostali proizvodi za "nošenje" (remenji, torbice, futrole, kape...), kojima će ubuduće biti opremljeni pripadnici OSRH-a, na sebi imaju etiketu "made in Croatia". Za tu svrhu hrvatske tvrtke trebaju jednu riječ - udrživanje. Ideja je zapravo stara već dvije godine, a pokrenuta je upravo iz Kroka. Deniš Popović, direktor Kroka, s kojim smo razgovarali ovaj tjedan, tvrdi da se "samo zajednički može ići naprijed i boriti se za posao". Naime, u Europi koja nam dolazi, pojedinačno nitko od hrvatskih tržišnih igrača nije dovoljno velik i jak da se može uhvatiti nekog ozbiljnijeg izazova opremanja vojske, pa i OSRH-a. Kod odore za naše "afganistane", koja dobiva

samo pohvale za kvalitetu, ipak nije riječ o nekoj masovnoj proizvodnji. Riječ je o stotinama, a ne tisućama odora i ostalog. Dakle, to opremanje za naše je udružene proizvođače bilo svojevrsni (pokazalo se, i uspjeli) pilot-projekt, u kojem su, osim Kroka, sudjelovali i Krateks, Hemco, Uriho, Borovo, Šešir, Croyosi, Jakovlje, Odjeća, Sloga i Jelen. Za buduće projekte i zajednički nastup već se javlja i niz drugih tvrtki. Kad čujete tako nešto, odmah se spominje riječ "klaster". Popović ne spominje takvu riječ. "Kroko je nositelj posla, a ostali su partneri-isporučitelji", dakle, može se reći da je riječ o partnerskoj skupini. Drugo što se znalo spominjati jest stimulacija razvoja i rada iz državnih sredstava, no čelnik Kroka navodi da prema Zakonu o javnoj nabavi to nije dopušteno. Ipak, misli da bi svakako trebalo na neki način zaštiti domaću industriju. Ono što hrvatski proizvođači sada žele jest čvrst višegodišnji ugovor s MORH-om, koji bi trebalo realizirati putem nedavno raspisanog javnog natječaja. Takav dokument bi im omogućio sigurnost i normalan rad i razvoj, a zatim i veći juriš na strana tržišta. Bez njega se ne može planirati proizvodnja niti ozbiljno nastupati prema van. Popović misli da se za hrvatske proizvođače zasad sve dobro razvija i tvrdi: "Spremni smo raditi za Hrvatsku kopnenu vojsku." Ta spremnost znači i da jamče kvalitetu, "koju maksimalno kontroliramo u suradnji s Tekstilno-tehnološkim fakultetom, Strojarskim institutom, nezavisnim inspekcijskim kućama, te raznim ispitnim laboratorijima u Njemačkoj, Italiji i SAD-u".

Sve to je na tragu osnovnog cilja naših tvrtki - da

hrvatski vojnik bude odjeven u hrvatsko i kvalitetno. Za odoru se zna, a ostalo? Popović kaže da se može realizirati baš sve, a fokus je trenutačno na razvoju čizama, te rukavica "u kojima se još tražimo, u Hrvatskoj ih nitko ne proizvodi već deset godina". Jedino što će se i ubuduće morati pronaći vani jesu zaštitne naočale. "Osim njih, ne bismo trebali više ništa tražiti iz uvoza", kaže proizvođač. Sve to bi se moglo realizirati za dvije do tri godine. S razvojem opreme za mornaricu i zrakoplovstvo moglo bi se također krenuti vrlo brzo: "To su samo modifikacije na temu."

"Oprema hrvatskog vojnika može postati hrvatski izvozni brand", bez krzmana tvrdi Popović, dodajući da bi takav posao u ovom trenutku zajamčio dvije do tri tisuće radnih mesta, a višegodišnji ugovori i izvoz doveli bi do pet, pa i sedam tisuća. ■

Kroko se već proslavio dizajnom i izradom nove odore za hrvatske vojнике u Afganistanu

9

Afganistan kao pokazatelj

Nama je najkorisnije kad se naši vojnici svakih šest mjeseci vrate iz Afganistana i kažu "ovo vam je dobro, ovo vam nije dobro". Nakon svakog njihova dolaska, mi nakon dva mjeseca rješavamo "dječje bolesti", nedostatke, radimo redizajn i novu generaciju te opreme. Takvo testiranje ne možete dobiti ni u laboratoriju ni u hrvatskim vojarnama. Momci su savršeni! Danas, kad hrvatski vojnik stane uz bok njemačkom ili britanskom, čak može reći da u mnogo detalja ima bolju opremu nego oni. Za vojnika je bitno i da ima dobar look! Kad strani kolege vide opremu naših vojnika, često nam se pojedinačnojavljaju i raspituju se, kaže Popović. Očekuje i daljnju suradnju s našim vojnicima.

Neven MILADIN, snimio Tomislav VALENT

Već činjenica da su službeni najavljivači usred održavanja muške utrke pozvali 18 000 navijača da pljeskom pozdrave napore i pomoć hrvatske vojske i policije u organizaciji Snježne kraljice i Snježnog kralja dovoljno govori o tome kakav su posao odradili ljudi iz vojnog saniteta, logistike i Bojne za specijalna djelovanja. No, umjesto pljeska dobili su - ovacije!

Okrunjeni novi skijaški KRALJ I KRALJICA

IVICA KOSTELIĆ, NEOKRUNJENI KRALJ SLJEMENA

Prekrasno je biti kod kuće, na svom brdu, i postići ovakav uspjeh. Grange je trenutačno najbolji slalomaš svijeta i sretan sam što sam dovoljno dobar da mu prijetim pobjom. Ova publika me napravila itekako nervoznim, nemojte se zavaravati da nisam bio pod velikim pritiskom. U drugoj vožnji sam jako mnogo riskirao. To je nešto što ne možete vidjeti, ali ja sam osjetio na svojim pancericama. I još jedna stvar zbog koje sam izuzetno ponosan: svi, ali baš svi natjecatelji ističu fenomenalnu atmosferu. Toga, vjerujte, nema nigdje na svijetu. Na neke utrke dođe više ljudi, ali nigdje domaćini ne navijaju za sve podjednako. Po tome je Sljeme neponovljivo!

Sljemenska slalomska utrka već je godinama primjer izvrsne organizacije i fenomenalnog ugođaja, a osim vrhunskih sportskih rezultata i neponovljive publike valja i ove godine svakako istaknuti organizaciju natjecanja. Utrke za trofej Snježne kraljice i Snježnog kralja bile su besprijekorno organizirane, a koliku je ulogu imala Hrvatska vojska svjedoče ovacije 18 000 gledatelja u trenucima kad su meštri zabave, Ivica Blažičko i Neno Pavlica, usred održavanja muške utrke, objavili da su vojni logističari, sanitet, Bojna za specijalna djelovanja, a zatim i policija, odradili nevjerojatno velik i opsežan posao kako bi sljemenski Crveni spust bio spreman za natjecanja.

Doista, ne treba biti vizionar da se shvati kako je samo osiguranje oba natjecanja, nedjeljnog ženskog slaloma, te muškog održanog dva dana poslije, bilo na razini kakvom se ne mogu podići ni mnogo poznatija skijališta u nemjerljivo bogatijim državama. Kad se tome dodaju dani i noći provedeni u pripremi hrane (samo tijekom Kraljice podijeljeno je 5 000 porcija graha, dobrim dijelom onoga koji iz znanih i jasnih razloga zovemo vojničkim), dva mjeseca rada na pripremi staze, a od toga najmanje tjedan dana i noćnog rada, što su sve odradili pripadnici Bojne za specijalna djelovanja, te saniranje ne baš malog broja ozlijedenih gledatelja u vojnom sanitetu, tada je jasno zašto smo pohvale na račun Hrvatske vojske mogli čuti doslovce na svakom koraku.

Ivica na korak do pobjede

Za razliku od nekih drugih navijača, ovi skijaški, koji već godinama pohađaju padine Medvednice i navijaju iz svega glasa ne samo za domaće skijaše već i za gostujuće, pronijeli su glas o Hrvatskoj kao gostoljubivoj zemlji koja zna ugostiti

svakoga. Unatoč političkim trzavicama, slovenske skijašice i skijaši, baš kao što je bio slučaj i s jednom srpskom skijašicom, u ciljnoj ravnini dočekani su ovacijama, bez i najmanjeg zvižduka ili hukanja u znak neodobravanja. Uostalom, slavne slovenske skijašice Urška Hrovat i Špela Pretnar intenzivno su se družile s našim skijašima i skijašicama, i to odjevene u skijaške jakne s obilježjima hrvatske alpske reprezentacije. Treba li tome još išta dodati?

U sportskom smislu, Hrvatska još nije dobila svoju domaću Snježnu kraljicu ili domaćeg kralja. Dame nisu podbacile, no nitko od Ane Jelušić i Nike Fleiss nije ni očekivao postope. Pobjedila je Njemica Maria Riesch.

Kad su u pitanju muškarci, nuda je ipak postojala. Ivica Kostelić već je tjednima u izvrsnoj formi i pobjeda se činila bližom nego ikad. Nažalost, naš skijaški heroj s bolnim ramenom doskijao je i drugu godinu zaredom do drugog mjesta. Ovaj put samo pet stotinki dijelilo ga je od krunidbe sljemenskim kraljem. Pobjedio je izuzetno simpatični i domaćoj publici naklonjeni Francuz Jean-Baptiste Grange.

U očekivanju novih ovacija

Slalomska natjecateljska FIS sezona na Medvednici je, dakle, završena – dakako, kad je u pitanju 2009. godina. Gosti su oduševljeni prijamom, domaćini pohvalama, a svi zajedno još jednim skijaškim spektaklom. Iduće godine, pobjednici su najavili obranu osvojenih kruna, dok će Ivica, Ana, Nika i ostatak hrvatske skijaške ekspedicije čekati kiks favorita i biti spreman za uspon na tron laureata. I nemojte uopće sumnjati da će mala, ali učinkovita vojna ekspedicija ponovno dobiti ovacije za svoj trud. Nije im ove godine bilo prvi put. ■

ZANIMLJIVOSTI

25 milijuna kuna stajala je organizacija utrka na Sljemenu

10 000 posjetitelja pratilo je ženski slalom

18 000 posjetitelja pratilo je muški slalom

3 000 smjestilo se na VIP tribinama na obje utrke

2 000 ljudi sudjelovalo je u organizaciji

255 radnika radilo je na stazama

200 pripadnika GSS-a bilo je u pripravnosti

800 policijaca osiguravalo je događaje

450 akreditiranih novinara pratilo je događaje

12 000 porcija graha podijeljeno je na Krumpirištu

60 000 eura zaradili su pobjednici Snježne kraljice i Snježnog kralja

U sastavu bojne je većinom mlađi kadar koji čine vojnici i niži časnici, dok su "kostur" postrojbe u redovima dočasničkog i časničkog kadra stariji pripadnici, uglavnom sudionici Domovinskog rata. To je jedna od najmlađih postrojbi, čiji mlađi vojnici stasaju uz iskusne ratnike, a upravo taj spoj mladosti i iskustva jest dobitna kombinacija u svakom pogledu

SPOJ MLADOSTI I ISKUSTVA dobitna kombinacija

Sudjelovanje u mirovnim vojnim operacijama jest ključna namjena ove postrojbe

I danas kada **□ujemo** za postrojbu *Pauci*, najprije pomislimo na legendarnu 4. gardijsku brigadu koja je pod tim imenom stvarala povijest. *In hoc signo vinces* bio je moto **□etvrte**, udarne brigade, kako ju je svojedobno nazvao i sam ministar Šušak. Danas to slavno ime nosi jedna od bojni Gardijske motorizirane brigade, a uz to *Pauci* su zadržali i druga obilježja nekadašnje istoimene brigade, kao i moto kojim poručuju - *Pod ovim □eš znakom pobijediti.*

Postrojba za mirovne vojne operacije

Druga motorizirana bojna *Pauci* jedna je od dvanaest ustrojenih cjelina Gardijske motorizirane brigade, a sjedište joj je u Kninu, baš kao i brigadi čija su sljednica. Bojna je smještena u kninskoj vojarni "Kralj Zvonimir", a zapovjednik je pukovnik Željko Nakić. Od njega smo saznali da je ustrojavanje bojne, koje je bilo prilično zahtjevno, završilo početkom prošle godine. Tijekom preustroja bojna se popunjavala ponajprije kadrom iz dotadašnje 4. gardijske brigade, a potom je

uslijedilo i zanavljanje postrojbe. U sastavu bojne je većinom mladi kadar koji čine vojnici i niži časnici, dok su "kostur" postrojbe u redovima dočasničkog i časničkog kadra stariji pripadnici, uglavnom sudionici Domovinskog rata. Prema riječima zapovjednika bojne, po životnoj dobi njezinih pripadnika, to je jedna od najmladih postrojbi, čiji mlađi vojnici stasaju uz iskusne ratnike, a upravo taj spoj mladosti i iskustva jest dobitna kombinacija u svakom pogledu.

Takov sastav bojne, smatra pukovnik Nakić, idealan je za postrojbu predviđenu za sudjelovanje u mirovnim vojnim operacijama. Naime, upravo je to ključna namjena ove postrojbe, čiji pripadnici već sudjeluju u mirovnim operacijama. Zasad se to odnosi na misiju ISAF u Afganistanu, gdje se trenutačno nalazi dio pripadnika bojne, a prošle je godine u sastavu hrvatskog kontingenta bio i zamjenik zapovjednika bojne satnik Miroslav Katuša. No, uz uvježbavanje za redovitu rotaciju u ISAF-u, u tijeku su pripreme i za sudjelovanje u drugim misijama. To je, uostalom, najvažnija zadaća bojne, koja u

Zapovjednik 2. motorizirane bojne
Pauci pukovnik Željko Nakić

Pukovnik Nakić je istaknuo povezanost bojne *Pauci* s brigadom čije ime s ponosom nose, poručivši da duh Četvrte živi u svima njima

najvećoj mjeri određuje obuku i planiranje unutar postrojbe. Tako se pripadnici bojne, uz klasičnu borbenu obuku koju provode u svim takvim postrojbama, obučavaju i za mirovne operacije kao trajnu zadaću. Uz to, obvezno je i učenje engleskog jezika, kojim se koriste i u drugim međunarodnim aktivnostima.

Pripadnici bojne sudjeluju i u raznim međunarodnim vojnim vježbama, kao što je primjerice *Cronel '08*, a zadnja koju su proveli na razini bojne bila je vježba *Pauc '08*, održana na vojnom poligonu u Slunju u studenom prošle godine. Valja istaknuti da su u vježbi *Noble Midas*, 2007., *Pauci* sudjelovali kako jedina pješačka postrojba, pokazavši s drugim sudionicima vježbe spremnost OSRH-a za NATO. Sudjelovanje u međunarodnim vojnim vježbama jest tek dio suradnje koju *Pauci* ostvaruju na međunarodnoj razini, tu je i razmjena posjeta sa stranim izaslanstvima, kao i suradnja s Nacionalnom gardom Minnesota, s kojom Hrvatska kopnena vojska intenzivno surađuje već duže vrijeme. Tako bi, prema ovogodišnjem planu, jedan vod iz redova 2. motorizirane bojne *Pauci* trebao ovo ljeto ići na obuku u Minnesota.

Obuka na svim vojnim poligonima

Kad je riječ o obuci u zemlji, provode je na gotovo svim vojnim poligonima – od Crvene zemlje do Slunja i Gašinaca. Pukovnik Nakić posebno je naglasio da se tijekom obučavanja

pripadnika bojne te posebno tijekom priprema za odlazak u mirovne operacije vodi računa o zajedničkom uvježbavanju iskusnih pripadnika s mlađim vojnicima, kako bi se potonji što bolje pripremili za zahtjevne zadaće i moguće opasne situacije. Budući da je većina starijeg kadra sudjelovala u Domovinskom ratu, njihovo je ratno iskustvo sasvim sigurno dragocjeno mlađim kolegama kojima tek predstoji odlazak u mirovne operacije koje, iako mirovne, često znaju biti i opasne.

I sam jedan od onih koji su aktivno sudjelovali u stvaranju i obrani Lijepe Naše, Nakić je na kraju još jednom istaknuo povezanost bojne *Pauci* s brigadom čije ime s ponosom nose, poručivši da duh Četvrte živi u svima njima. O tome svjedoči i ratna zastava te legendarne brigade pod kojom *Pauci* i dalje postoje, kao i crvene beretke koje nose s posebnom obvezom, kako prema onima koji su pod njom ratovali i ginuli tako i prema onima koji će o Domovinskom ratu i *Paucima* tek učiti iz povijesnih knjiga. ■

Snimio D. Kirin

IZLOŽBA LIKOVNIH RADOVA DJELATNIKA MORH-a i GSOS-a

U MORH-ovo Galeriji "Zvonimir", 29. prosinca svečano je otvorena već tradicionalna, III. po redu izložba likovnih radova djelatnika MORH-a i GSOS-a.

Svoje radove (slike, akvarele, makete i skulpture) izlažilo je dvanaest djelatnika MO-a i GS-a: Dubravka Cerovac-Tropčić, Silvia Filošević, Katica Grdić, Zlatko Hergotić, Kata Jelović, Željko Lipovac, Nikola Matić, Vinko Matulović, Margareta Međeri Hudinčec, Zdenka Omrčen, Tomislav Skender, Marijan Šafarić i pukovnik u miru Krinoslav Matijević Klobučar, kao gost. Broj izlagачa ove godine je manji nego na prethodne dvije izložbe, održane 2002. i 2005., no kvaliteta radova, a time i kvaliteta izložbe u cjelini je porasla, istaknula je voditeljica Galerije Zrinka Pillauer Marić, dodavši da je svakom izlagaju prepušten vlastiti odabir izložaka.

Izložba se postavlja trijenalno, svake treće godine te se izmjenjuje s izložbom likovnih radova umirovljenika MORH-a i izložbom fotografija djelatnika MO-a i GS-a. Izložba se može razgledati do 20. siječnja.

I.V.M.

Snimio D. Kirin

SREBRNA MEDALJA POLJSKE VOJSKE HRVATSKOM ČASNIKU

Ministar narodne obrane Republike Poljske Bogdan Klich za zasluge u unapređenju suradnje multinacionalnih postrojbi, u čijem sastavu djeluju postrojbe Poljske i Hrvatske vojske, dodijelio je Srebrnu medalju Poljske vojske pukovniku Krešimiru Trstenjaku, donedavnom vojnom izaslaniku RH u Republici Poljskoj.

Ovo visoko vojno priznanje Poljske vojske uručio je pukovniku Trstenjaku na svečanosti u Veleposlanstvu Republike Poljske u Zagrebu, veleposlanik Republike Poljske NJ.E. Wieslaw Tarka. Događaju su nazočili državni tajnik MORH-a Mate Raboteg, kontraadmiral Zdenko Simičić, general bojnik Jozo Miličević, brigadni general Dragutin Repinc, umirovljeni general bojnik Ivan Kapular, te brigadiri Vlado Kovačević i Branko Malec.

Veleposlanik Republike Poljske Wieslaw Tarka prigodom uručenja Srebrne medalje istaknuo je iznimno visoku i kvalitetnu razinu vojne suradnje između poljskih i hrvatskih oružanih snaga kao i zadovoljstvo što je Poljska kao jedna od prvi zemalja ratificirala protokol Hrvatske i Albanije za prijam u punopravno članstvo NATO-a. Pukovniku Trstenjaku zahvalio je za njegov ukupni doprinos razvoju suradnje i razumijevanja između obje vojske te za zalaganje pri stvaranju Multinacionalnog bataljuna vojne policije u kojem aktivno sudjeluju i pripadnici Vojne policije OSRH-a.

I. MATOŠEVIĆ

Snimio B. Šenk

NOVA JEDRILICA ZA HRM

Hrvatska ratna mornarica je nabavila novu jedrilicu, Salona 45, za stjecanje temeljnih mornaričkih vještina, što je već druga jedrilica u sastavu HRM-a. Od 2004. HRM već posjeduje jedrilicu Salona 37. Salona 45 je 13,5 metara duga jedrilica proizvedena u Hrvatskoj, u pogonima AD Plastike u Solinu, na kojoj može biti smješteno 6 do 8 članova posade. U svijetu jedriličarstva je priznata kao vrlo kvalitetna jedrilica, te je, čim se pojavila na tržištu 2002., izazvala oduševljenje domaćih

jedriličara. Na nedavnoj Božićnoj regati, sudjelovale su dvije Salone 45, od kojih jedna sa samo jednim članom posade, što dokazuje kako je njome lako upravljati. Njezina "mlađa sestra", Salona 37, proglašena je, prema časopisu Worldsailing, najboljom jedrilicom 2007. godine.

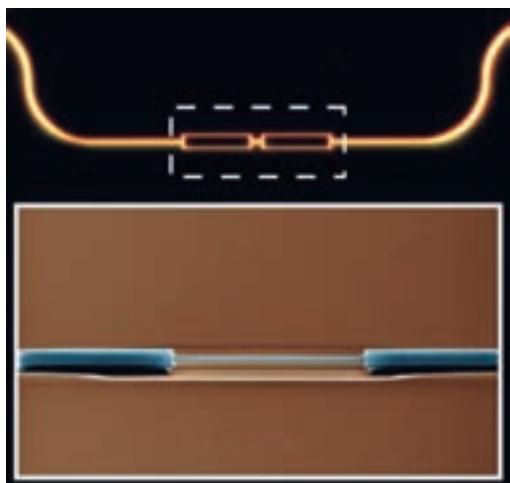
Jedrilica Salona 45 je pogodna za višednevne boravke na moru, te će stoga mnogi kadeti svoj prvi kontakt s morem ostvariti bez motornog pogona, koristeći se snagom vjetra. Na taj izravniji kontakt s morem, mladi budući mornari zavoljet će more, ali i naučiti sve njegove hirove. Osim navedenih dviju jedrilica, Hrvatska ratna mornarica nabavila je dva nova kutera, isto tako proizvedenih u Hrvatskoj, na kojima će mladi mornari usavršavati svoje veslačke vještine.

OJI HRM

SVJETLOM POKRETANI UREĐAJI

Svetlosna je energija dobar izbor za pogon raznih uređaja. Ima je svaki dan, u prosjeku 8 do 14 sati dnevno, ovisno o godišnjem dobu, a ekološki je znatno pogodnija od npr. fosilnih goriva. Zato se sve više rabe solarni paneli koji pretvaraju svjetlosnu u električnu energiju kojom se onda pokreću uređaji. No, istraživači nastoje otkriti nove modele iskorištavanja svjetlosne energije. Istraživači sive učilišta Yale University i Washington University osmislili su i razvili uređaj koji, kad se osvijetli, počne vibrirati. Kako je riječ o maloj količini dobivene energije ali i vrlo malom mehaničkom sklopu istraživači vjeruju kako će naći primjenu u nanotehnološkom području. Naravno, moguća vojna primjena tog otkrića je zanimljiva i omogućila bi izradu manjih uređaja bez glomaznih baterija.

M. PETROVIĆ

BRAZIL NABAVLJA EC-725 COUGAR

Tijekom posjeta Brazilu, prije Božića, francuski predsjednik Nicolas Sarkozy 23. prosinca 2008. u Rio de Janeiru potpisao je s brazilskim predsjednikom Luizom Inaciom Lulaom da Silvom ugovor o prodaji srednjih taktičkih transportnih helikoptera EC-725 Cougar. Riječ je o ugovoru vrijednom 1,9 milijardi eura i odnosi se na nabavu 18 helikoptera EC-725 Cougar za potrebe brazilskog ratnog zrakoplovstva: 16 helikoptera će biti isporučeno brazilskoj kopnenoj vojsci, a 16 helikoptera brazilskoj ratnoj mornarici. Ugovor predviđa da helikopteri u cijelosti budu proizvedeni u Brazilu, a cijeli će posao predvoditi brazilska tvrtka Helibras, inače poslovni partner konzorcija Eurocopter. Time će Brazil postati drugi najveći operater na ovom tipu helikoptera, nakon Francuske. Prvi bi helikopter trebao biti isporučen 2010. godine.

I. SKENDEROVIC

KAŠNJENJE ŠPANJOLSKIH PATROLNIH BRODOVA BAM

Španjolsko brodogradilište San Fernando u vlasništvu brodograđevne kompanije Navantia započelo je 1. listopada 2008. rezanje prvih limova i profila za gradnju prve sekcije drugog višenamjenskog odoobalnog patrolnog broda Buque de Accion Maritima (BAM) od četiri ugovorena u srpnju 2006., a namijenjenih španjolskoj kraljevskoj ratnoj mornarici.

U skladu s trenutačnim stanjem, projekt dostave svih četiriju brodova kasnit će bar jednu godinu od početno planiranih datuma tako da se prva isporuka očekuje u srpnju 2010., zatim sljedeća u prosincu iste godine dok će posljednja dva broda iz klase biti dostavljena u travnju i kolovozu 2011. Glavni razlog kašnjenja programa gradnje nalazi se u troškovnim prekoračenjima gradnje komercijalnih brodova na navozima brodogradilišta u blizini Cadiza.

M. PTIĆ GRŽELJ

QINETIQ-OVA POBOLJŠANJA ZA F-35B LIGHTNING II

Početkom prosinca britanska tvrtka u suradnji s britanskim kraljevskom ratnom mornaricom uspješno je obavila niz ispitivanja svog novog sustava koji pomaže pri slijetanju aviona na nosač zrakoplova. Naime, na britanskom nosaču zrakoplova HMS Illustrious obavljeno je nekoliko ispitivanja novorazvijenog pomoćnog sustava tzv. Bedford Array visual landing aid system, koji je implementiran na probni avion T4 Vectored-thrust Aircraft Advanced Control (VAAC) Harrier.

Svrha razvijanja novog pomoćnog sustava za slijetanje jest razvijanje zrakoplova novog Shipborne Rolling Vertical Landings (SRVL) sustava za buduće zrakoplove i nove nosače zrakoplova, kako bi se olakšali postupci slijetanja, posebice u uvjetima nemirnog mora i dok je brod u pokretu. Velika Britanija namjerava nabaviti 36 borbenih aviona F-35B Lightning II Short Takeoff and Vertical Landing (STOVL) Joint Strike Fighter (JSF), kojima će popuniti svoja dva nova nosača zrakoplova koji su u izgradnji, HMS Queen Elizabeth, koji bi trebao biti isporučen 2014., i HMS Prince of Wales, koji bi trebao biti isporučen 2016. godine.

I. SKENDEROVIC

PORINUTA JAPANSKA PODMORNICA UNRYU

Druga od četiri podmornica klase Soryu namijenjena japanskim pomorskim sa-moobrambenim snagama porinuta je 15. listopada 2008. u brodogradilištu Kawasaki Heavy Industries. Podmornica je imenovana Unryu i ima duljinu 84 m, širinu 9,1 m, gaz 8,5 m, uz podvodnu istisninu 4200 t, a ulazak u aktivnu službu očekuje se u ožujku 2010.

Prva podmornica klase Soryu porinuta je u brodogradilištu Mitsubishi Heavy Industries u prosincu 2007., dok isto brodogradilište gradi treću plovnu jedinicu čije je porinuće predviđeno za listopad 2010. Gradnja posljednje ugovorene, četvrte podmornice započela je u ožujku 2008. u Kawasaki Heavyu Industriesu, a porinuće je planirano tijekom listopada 2010.

M. PTIĆ GRŽELJ

UOČITI SUMNJIVE

Istraživači sveučilišta Ohio University predstavili su novi napredni nadzorni sustav namijenjen povećanju sigurnosti građana. Sustav je osmišljen da upozori na moguća kriminalna ili teroristička ponašanja. Sastoji se od inteligentnih kamera, naprednog računalnog sustava te radnih konzola. Cilj mu je omogućiti automatsko praćenje sumnjivog ponašanja na određenom području. Model rada je jednostavan i podsjeća na klasični videonadzor. No, u novom je sustavu automatizacija na znatno višoj razini. Naime, sustav nakon početka nadzora otkrije i uspostavi obrazac prevladavajućeg ponašanja na motrenom području te traži neobično ponašanje osoba. Sustav ne traži pojedince, već motri ponašanje, a kad otkrije ono koje odstupa od uobičajenog, upozorava operatera koji može pobliže pogledati ili uputiti snage reda da provjere na licu mjesta.

M. PETROVIĆ

Foto: Business Wire

UGROŽENE ZALIHE PITKE VODE?

Vlada zabrinutost zbog mogućih posljedica globalnih klimatskih promjena na život ljudi diljem svijeta. Jedan od mogućih problema koji se povezuju s klimatskim promjenama jest primjena količine padalina na nekim područjima. Znanstvenici nastoje predvidjeti kakav bi to moglo imati učinak na količine dostupne pitke vode. Prema nekim procjenama, ako na nekom području dođe do povećanja količine oborina za 20%, količina vode na zemlji u tom području povećala bi se 40%. Ali, neke procjene pokazuju da bi smanjenje količine oborina za 20% u nekim krajevima moglo smanjiti količinu raspoložive vode na zemlji (vodotoci, jezera, izvori...) za čak 70%. To bi za neka područja koja imaju problema s manjkom vode moglo značiti potpunu katastrofu. Stručnjaci za sigurnost upozoravaju kako bi upravo manjak vode mogao biti glavni uzrok sukoba budućnosti.

M. PETROVIĆ

JAČANJE INDONEZIJSKE MORNARIČKE FLOTE

Indonezijska je mornarica krajem studenog prošle godine uvela u operativnu službu treći korvetu klase SIGMA u nizozemskom brodogradilištu Damen Schelde Naval Shipbuilding. Sljedećeg dana, KRI Sultan Iskandar Muda je zaplovila prema indonezijskoj luci Surabaya, a na svome putu pristat će u Španjolskoj, Italiji, Egiptu, Saudijskoj Arabiji, Omanu te Indiji. Do sada su naručene četiri korvete istisnine 1700 t čija ugovorna vrijednost premašuje 650 milijuna dolara.

Mjesec dana prije, za potrebe indonezijske mornarice porinut je treći od četiri desantno-jurišnih brodova (LPD) istisnine 11 400 t u indonezijskom brodogradilištu Pal's Subraya. Izvorno, ti su brodovi bili označeni kao višenamjenski brodovi bolnice dok je ugovor o nabavi vrijedan 150 milijuna dolara potpisani 2004. s tvrtkom Daewoo International.

M. PTIĆ GRŽELJ

RUSIJA TESTIRA NOVE PROJEKtile ZA S-400

Krajem prosinca zapovjednik ruskog ratnog zrakoplovstva general pukovnik Alexander Zelin potvrdio je ruskoj informativnoj agenciji RIA kako je u tijeku testiranje novih projektila na protuzračni sustav S-400 Triumf (NATO naziva SA-21 Growler). Sustav S-400 razvijen je radi presretanja i uništavanja različitih ciljeva u zraku, prije svega balističkih i krstarećih projektila te različitih borbenih aviona i bombardera, odnosno maksimalno može pratiti ciljeve u zraku koji imaju brzinu od 4,8 km u sekundi. Maksimalni domet mu je 400 km, što je dvostruko više od dometa američkog PZO sustava MIM-104 Patriot, odnosno 2,5 puta više od svoga prethodnika, ruskog sustava S-300PMU-2.

Sustav S-400 Triumf činit će okosnicu ruskog obrambenog proturaketnog štita najmanje do 2020., a prema određenim očekivanjima do 2025., dokad se očekuje završetak razvoja novog sustava pete generacije S-500 Autokrat (dometa do 3500 km).

I. SKENDEROVIC

VENEZUELA KUPUJE BORBENE HELIKOPTERE

Prema navodima ruske informativne agencije RIA, krajem prosinca 2008. Rusija je zaprimila zahtjev Venezuele za kupnju 12 borbenih helikoptera Mi-28N Night Hunter. Na takvo traženje Rusija je izjavila kako je spremna na sklapanje ugovora s Venezuelom, što bi trebao biti i prvi ruski izvozni uspjeh za taj tip borbenog helikoptera.

Uz taj prvi ugovor, prema navodima RIA-e, ubrzo bi trebao biti sklopljen novi izvozni ugovor, i to s Turskom, koja unatoč odabiru borbenog helikoptera A-129 Mangusta na natječaju koji je zaključen 2007., kada je naručeno 52 Mangusta, još uvjek pokazuje zanimanje za ruskim borbenim helikopterom Mi-28N. Rusija je nedavno potvrdila kako radi na modernizaciji helikoptera Mi-28N, koji bi trebao nositi oznaku Mi-28NM, i koji je možda razlogom velikog turskog zanimanja. Također, nedavno je zapovjednik ruskog ratnog zrakoplovstva general pukovnik Alexander Zelin potvrdio kako Rusija radi na razvijanju novog borbenog helikoptera pete generacije, na tragu iskustava stičenih u razvoju i proizvodnji Mi-29N i Ka-50/52.

I. SKENDEROVIC

OLAKŠATI MRAP

Zaključak do kojeg su došli u američkom marinskom korpusu (USMC) nakon operacije u afganistanskoj pokrajini Helmand jest da im treba lakši i okretniji MRAP. Praksa je pokazala kako je MRAP odlično vozilo, ali zbog svoje mase traži dobre ceste, asfaltirane ili bar kvalitetan makadam. U protivnom se vozilo pokazuje slabo pokretnim jer jednostavno zbog mase nije prilagođeno za vožnju po provizornim putovima i po mekšem terenu koji mu ne mogu pružiti potreban oslonac. Zato se dogodilo nekoliko slučajeva prevrtanja vozila, zbog visokog težišta vozila te loših putova, a broj sitnijih problema je znatno veći. Pritom treba reći kako su marinci ukupno vrlo zadovoljni MRAP-om, uz spomenuti problem prevelike mase za terenske uvjete koji vladaju u provinciji Helmand.

M. PETROVIĆ

Foto: BAE Systems

NOVI BRODOVI SUPER VITA ZA GRČKU MORNARICU

Grčko brodogradilište Elefsis Shipyards AS osiguralo je ugovor vrijedan 405 milijuna dolara s grčkim ministarstvom obrane za dostavu dodatna dva brza napadna broda klase Roussen (poznatih i pod oznakom Super Vita), namijenjena potrebama grčke ratne mornarice. Projekt ovih brzih brodova duljine 62 m i istisnine 660 t načinjen je u brodograđevnoj tvrtki Vosper Thornycroft (VT), dok se njihova dostava predviđa za 46 odnosno 52 mjeseca od navedenog ugovora potписанog krajem rujna prošle godine. Isto brodogradilište nositelj je ugovora za gradnju pet brodova klase Super Vita, od čega su tri dostavljena mornarici dok se preostala dva nalaze u završnoj fazi opremanja. Dok su prva tri broda iz klase naoružana s po osam projektila Exocet MM40 Block II tvrtke MBDA, preostala četiri broda bit će opremljena istim projektilima, no inačice Block III.

M. PTIĆ GRŽELJ

Timovi za prvi odgovor, čija je zadaća otkloniti ili smanjiti opasnost, ustrojeni su na osnovi sustava "sve u jednom" što ih čini najopremljenijom i najobučenijom postrojbom na državnoj razini

Timovi za prvi odgovor na ugrozu oružjem za masovno uništavanje

U svijetu sve više raste ugroza od primjene oružja za masovno uništavanje (OMU), kao oblika asimetričnih prijetnji. Prema definiciji FBI-a: "OMU, iako se povezuje s nuklearnim/radiološkim, biološkim i kemijskim (NRBK) agensima, može također biti u obliku eksploziva, tj. oružje prelazi prag za uvrštanje u oružje za masovno uništavanje kada posljedice njegove uporabe nadmašuju mogućnosti lokalnih službi hitne pomoći". Eksplozivi su pronašli svoje mjesto u skupini OMU zbog izrazito visoko učinkovitog djelovanja, pogotovo u velikim količinama, kao i zbog mogućnosti širenja opasnih tvari (NRBK) eksplozijom.

Naime, svaka manja improvizirana eksplozivna naprava (IEN), potencijalna je prljava bomba ili improvizirana kemijska naprava (IKN), te u novije vrijeme, a kako pokazuju iskustva izraelskih stručnjaka, bombaš samoubojica (kao IEN) zaražen jednim od virusa stvarna je improvizirana biološka naprava (IBN). Iako mnoge međunarodne konvencije zabranjuju razvoj, proizvodnju (osim eksploziva) i primjenu oružja za masovno uništavanje, zle namjere i globalne težnje, a samim tim i odgovor na cilj potpune dominacije, kao glavni izvori prijetnje, znatno povećavaju mogućnost njegove primjene. Iako je ugroza OMU-om moguća i u tehnološ-

kim nesrećama, mnogo je veća mogućnost primjene opasnih tvari u namjernim, odnosno terorističkim djelovanjima. Zbog navedenih izvora ugroze mnoge svjetske države u sustavu nacionalne sigurnosti uz policiju, vojnu silu i interventne vatrogasne postrojbe, razvijaju, odnosno imaju razvijene timove za prvi odgovor (engl. First Response Unit). U svijetu poznati kao CBRNE Unit, CBRE Unit, Haz - Mat Unit i sličnih naziva, ti su timovi sastavni dio vojske, policije, a poneki djeluju kao zasebna sigurnosna struktura. ■

(Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr)

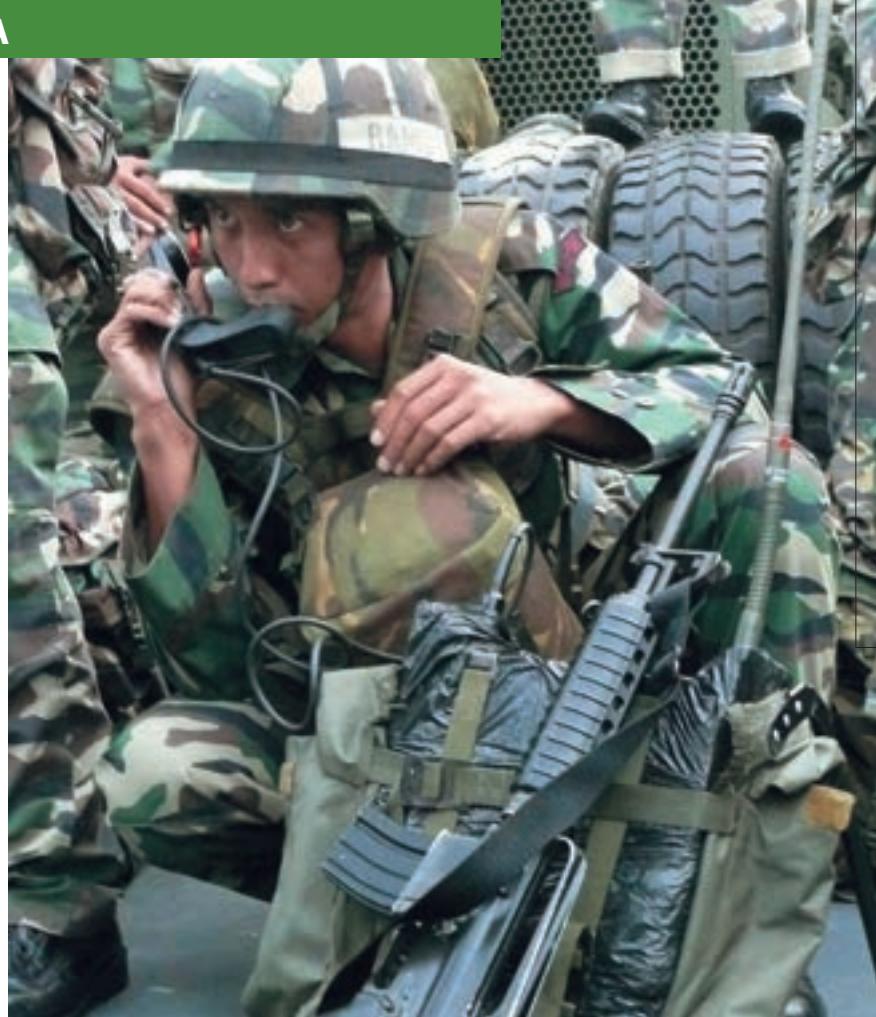

Foto: FENA

Malezijska kraljevska mornarica je ustrojila svoju specijalnu postrojbu. Njezin puni naziv je Pasukan Khas Laut (PASKAL)

Postrojbu PASKAL čine visokoobučeni komando časnici i dočasnici ali i bivši pripadnici tzv. Sigurnosne regimete. Neki od pripadnika te specijalne mornaričke postrojbe smješteni su na umjetnim bazama na otočju Spartly, odnosno na vrlo važnim i strateškim točkama malezijske pomorske ekonomske zone. Postrojbe PASKAL-a opremljene su najmodernejšim *hi-tech* naoružanjem i opremom, a neslužbeni izvori govore da ovu postrojbu, osim vlade finansijski podupiru i naftni konzorciji koji eksploriraju naftu unutar malezijske ekonomske zone i teritorijalnih voda. Ne smije se zanemariti da je jedna od najvažnijih zadaća PASKAL-a upravo zaštita platformi za vađenje naftne, prekrajanih terminala i naftnih instalacija na malezijskoj obali i obalnom pojasu.

Postrojba kakva je danas ustrojena je 1. listopada 1980. Sredinom sedamdesetih godina prošlog stoljeća, tijekom velikih napora koje je malezijska vlada ulagala u modernizaciju

Specijalne postrojbe KRALJEVINE MALEZIJE (II. dio)

ciju svojih OS-a, nepobitno je utvrđena potreba ratne mornarice za specijalnom postrojicom ospozobljenom za moderno pomorsko komando ratovanje. Prva skupina od ukupno 30 mornaričkih časnika i dočasnika upućena je još 1975. u bazu Sungai Udang, gdje su je obučavali instruktori iz 21 GGK-a. Takva praksa obuke mornaričkog ljudstva nastavila se sve do 1. listopada 1980., kada je osnovana posebna specijalna postrojba pod zapovjedništvom mornarice. Neposredan povod njezinom ustrojavanju svakako je bilo i malezijsko proglašavanje EEZ-a (Eskluzivne ekonomske zone) koji se protezao do udaljenosti od 200 NM od malezijskih obala. Dodatni motiv svakako je bio i zaštita nacionalnih interesa u

aktoriju otočja Spartly, u čijem su podmorju pronađene velike zalihe naftne i oko čijeg se teritorijalnog integriteta spore uz Maleziju još i NR Kina, Filipini, Tajvan i Vijetnam.

Brojčana snaga specijalne mornaričke postrojbe PASKAL nije poznata, ali bolje upućeni smatraju da ima do 1000 pripadnika koji su podijeljeni u dvije glavne operativne grupacije. Prva operativna grupa pod nazivom PASKAL - 1 raspoređena je u pomorskoj bazi Lumut, dok se druga operativna grupa nalazi u bazi Sri Semporna. Koliko je poznato, dio snaga grupacije PASKAL - 2 smješten je u pomorskoj bazi Teluk Sepanggar. ■

(Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr)

Postrojbe PASKAL-a opremljene su najmodernejšim *hi-tech* naoružanjem i opremom...

"Urbana područja pružaju utočište, zaštitu i mjesto novačenja ekstremistima te plodno tlo za izazivanje humanitarne krize", izjavio je general William Wallace, zapovjednik Zapovjedništva za obuku i doktrinu američke kopnene vojske, izaslanicima na Konferenciji oklopnih snaga u Fort Knoxu, Kentucky, 5. svibnja 2008. godine. Ako se trenutačni trendovi nastave do 2030., gotovo 60% svjetske populacije (pet milijardi ljudi) živjet će u urbanim područjima

Obeshrabrujuće okruženje

Američka kopnena vojska i marinci ulažu milijarde dolara u poboljšavanje objekata za obuku provođenja vojnih operacija u urbanim područjima (MOUT - Military Operations in Urban Terrain)

Zapovjedništvo sustava marinskog korpusa (MARCORSYSCOM - Marine Corps System Command) izvijestilo je kandidate zainteresirane za dobivanje ugovora iz područja Združenih vojnih operacija u urbanim područjima (CAMOUT - Combined Arms Military Operations in Urban Terrain) o detaljnoj studiji što ju je proveo US Marine Corp Warfighting laboratory (Laboratorijski za ratne operacije marinskog korpusa), a koja pokazuje da su postrojbe obučene kao integralni dio združenih snaga uspješnije u djelovanju u urbanim ratnim zonama i imaju manje gubitaka. Američka kopnena vojska i marinci ulažu milijarde dolara u poboljšavanje objekata za obuku provođenja vojnih operacija u urbanim područjima (MOUT - Military Operations in Urban Terrain). Na primjer, projekt CAMOUT-a proširit će već

postojeće značajne MOUT objekte za obuku u Borbenom obučnom središtu zemlja-zrak američkih marinaca u Twentynine Palmsu, u Kaliforniji gdje brigade sudjeluju u vježbi Mojave Viper, posljednjoj združenoj obuci prije upućivanja u područje operacija. U skladu s ugovorom vrijednim 460 milijuna dolara, kompanija *Allied Container Systems* izgradit će grad koji će se sastojati od 1500 objekata, od kojih 935 kontejnerskih, 75 betonskih i 490 modularnih. U njima će se provoditi obuka tipa snage-na-snage i obuka s bojnim streljivom. Završetak radova planira se u travnju 2010. godine. Grad će se sastojati od "gradske jezgre", "starog grada", četiri područja za miješanu uporabu i sportskog stadiona. ■

(Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr)

Foto: Saab

Pripremio Dražen Milić

Unatoč svjetskoj gospodarskoj krizi, proizvođači transportnih aviona i helikoptera očekuju da će u sljedećem desetljeću znatno povećati prodaju

23

UVIJEK BRŽE I (PONEKAD) SIGURNIJE (I. dio)

Višenacionalne operacije, bile one vojne, mirovne ili humanitarne, u pravilu se događaju daleko od država koje u njima sudjeluju. S povećanjem takvih operacija povećava se i broj zahtjeva za hitni zračni prijevoz na velike i vrlo velike udaljenosti, koje se nerijetko mijere u tisućama kilometara. Kad snage jednom i dođu na odredište, zbog raznoraznih razloga, ponajviše sigurnosnih, ali i potreba za što brži dolazak na mjesto djelovanja, učestali su zahtjevi za taktički zračni prijevoz avionima, helikopterima i konvertoplanima. Svi dostupni scenariji budućih djelovanja i načini odgovaranja na krize obuhvaćaju i povećane potrebe za strateškim i taktičkim prijevozom. S obzirom na to da nijedna od velikih sila ne predviđa da će u skorije vrijeme imati borbena djelovanja na svom teritoriju, svi planovi obuhvaćaju scenarije djelovanja u kriznim područjima, koja su od matičnih baza udaljena od nekoliko stotina pa do nekoliko tisuća kilometara. Zbog toga se posebno ističe povećano značenje strateškog zračnog, ali i pomorskog prijevoza. Osim toga svi se planovi djelovanja oslanjaju na tehnološku

prednost zapadnih vojski, čiji je sastavni dio i brzi taktički prijevoz snaga kako bi se u kratkom vremenu, s relativno malim snagama, ostvarila borbena prednost.

U veljači 2008. istraživački laboratorij američkog ratnog zrakoplovstva (US Air Force Research Laboratory – AFRL) objavio je zahtjev za demonstrator tehnologija Efficient Affordable Global-Lift Flight Demonstrator, što će poslužiti kao osnova za razvoj budućeg strateškog transportnog aviona američkog ratnog zrakoplovstva, koji će zamijeniti sadašnji

Lockheed Martinov C-5 Galaxy mase 380 tona. Napredni aerodinamički koncepti koji se mogu primijeniti za razvoj budućeg strateškog zračnog transportera uključuju dvokrilac sa spojenim krilima, čiju je koncepciju još prije nekoliko godina prikazala korporacija Lockheed Martin. Druga opcija je leteće krilo bez okomitih stabilizatora (blended wing-body – BWB), koje je Boeing već testirao na svom X-48B. ■

(Tekst u cijelosti provijetajte na: www.hrvatski-vojnik.hr)

Igor SPICIJARIĆ

Pokušaj usporedbe različitih ratnih brodova uvijek je bio izuzetno nezahvalna zadaća. Pobornici određenog tipa ili klase ponekad uporno zagovaraju svoje favorite bez obzira na to što činjenice pokazuju drukčije

Litoralna dvojba: favoriti koji se tek trebaju dokazati

Pažljiviji promatrači pomorsko-brodograđevnih noviteta, koji se posljednjih nekoliko godina razvijaju na svjetskim vojnim navozima, svakako nisu mogli ne zamijetiti nekoliko novih trendova. Najvažniji među njima su fokusiranje stratega i konstruktora na pomorske ofenzivne operacije u litoralnom pojusu ispred protivničke obale, okretanje prema modularnoj izgradnji brodova radi mogućnosti zadovoljavanja višenamjenskih uloga površinskih borbenih platformi i smanjenja njihove cijene, te na kraju ponovno okretanje tzv. ekspedičijskom načinu pomorskog ratovanja. Svaki od nabrojanih trendova može

se potkrijepiti konkretnim primjerima. Raspad SSSR-a i tehničko-finansijska nesposobnost postkomunističke Rusije da gotovo 15 godina svoju ratnu flotu u većoj mjeri osposobi za ozbiljniji izlazak na otvorene oceane promovirala je američku ratnu mornaricu u apsolutnog gospodara svjetskih mora. Ostavši bez svog glavnog suparnika u tako dugom razdoblju, u najvišim američkim i NATO-vim vojnopolomskim krugovima stvarali su se koncepti nove generacije ratnih brodova koji su morali udovoljiti tehničkim i taktičkim zahtjevima i izazovima koje je donio početak XXI. stoljeća. Novo vrijeme donijelo je i

novu pomorsku strategiju, koncept US ratne flote od 313 brodova, ali i potrebu izgradnje novih klasa borbenih brodova (skuplja inaćica) odnosno prenamjene postojećih flotnih snaga (jeftinija inaćica) za nove uloge i zadaće. Budući da su cijene novih ratnih brodova i najmodernejše vojne tehnologije već odavno otiske "u nebo" (cijena najmodernijih korveta s punim kompletom naoružanja i opreme već se približila brojci od milijardu US\$), nametnula se potreba da se oni maksimalno iskoriste, ali isto tako i maksimalno zaštite. ■

(Tekst u cijelosti providite na:
www.hrvatski-vojnik.hr)

NJEMAČKI TENKOV I. svjetskog rata (II. dio)

Nakon što su se, tijekom bitke na Somi 15. rujna 1916., njemačke snage prvi put susrele s britanskim tenkovima Mark I, započeo je razvoj prvog njemačkog tenka A7V (Hrvatski vojnik broj 219/220). Iako su teški tenkovi trebali dominirati bojištem, njihova prevelika masa i slaba prohodnost često su bile prevelika zapreka za uspješno borbeno djelovanje. Borbena su iskustva ubrzo pokažala da su u uvjetima djelovanja kao što su mehani teren ili šuma znatno učinkovitiji laki tenkovi. Najboljim lakisim tenkom I. svjetskog rata pokazao se francuski Renault FT-17 (Hrvatski vojnik broj 180), ali neki stručni izvori navode da se njemačkih časnika više dojmio britanski Medium Mark A, poznat i kao Whippet, što je po svemu upitna tvrdnja. Iako su od kraja 1916. njemački generali forisirali razvoj teškog tenka, neugodna iskustva njihova pješaštva u srazu s lakisim tenkovima

nagnala su ih da pokrenu i razvoj vlastitog "pokretnog bunkera".

Za početak razvoja lakog tenka bilo je više razloga. Prvi je bio da se pješaštvu tijekom napredovanja osigura jača i izravna paljbeni potpora. Osim toga, proizvodnja lakisih tenkova je bila lakša i brža, te ih se u istom vremenskom razdoblju moglo napraviti znatno više nego teških tenkova A7V. Ne treba zanemariti ni to da su njemačke tvornice na skladištima imale velike količine dijelova za automobile koji, iako je njemačka vojska pri kraju rata u svom sastavu imala više od 1000 različitih vozila na kotačima, nikad nisu dovršeni. Rabeći kao osnovu motore i mjenjače namijenjenih automobilima, te podvozje s gusjenicama, projektanti su morali u najkraćem vremenu razviti prvi njemački laki tenk. ■

(Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr)

Njemački su generali prekasno dopustili razvoj tenkova i tako prouzročili nenadoknadiv zaostatak za Britancima i Francuzima. No, lekcija je naučena i Njemačka će u II. svjetski rat ući s najmoćnjim oklopnim snagama

Drugi nastavak priče o letovima Turula još "prati" prvi let toga balona, koji je 2. travnja 1905. predstavljao veliku senzaciju za hrvatsku javnost...

BALON TURUL NAD HRVATSKOM (II.dio)

Vožnja je bila namijenjena vježbama u zrakoplovjenju, prikupljanju znanstvenih podataka i da se iskuša, može li automobil uspješno slijediti balon

Ubrzo po uzletu, Turul se uspinjao sve više. Nad Remetama je bio na 600 m visine. U 11 sati i 20 minuta opažen je, iz visine od 1 300 m i topline +10° C, prvi automobil koji je izgledao kao crna točka koja se pomiče ponešto na jug. Jurio je velikom brzinom strmim putom preko Sljemenskog gorja, Sesveta i Kaštine prema Mariji Bistrici. U 11.50 opažen je automobil, koji je ušao u Mariju Bistricu. Kasnije je potvrđeno, da su to bila kola Türk. Balon je dalje letio prema Sv. Ivanu Zelini.

Prvi let- utrka protiv automobila

Iz sažetih podataka o prvom letu, vidljivo je da je zrakoplov u šest sati preletio put od 120 km zračne linije, a 180 km horizontalnog projekta, ili prosječno 30 km/h. Najveću visinu je postigao s 2300 m, a najniža temperatura okolnog zraka iznosila je 0°C. Vožnja je bila namijenjena vježbama u zrakoplovjenju, prikupljanju znanstvenih podataka i da se iskuša, može li automobil uspješno slijediti balon. Nijedan automobilist nije primio trikolor. Diploma automobilistu ili motociklistu koji bi prvi došao do balona nije mogla biti nikomu dodijeljena. Zrakoplovci su ustvrdili da je napor automobilista Budickog bio ustrajan i srčan, unatoč teškim okolnostima, a tisak je slavio aeronaute riječima: "Zrakoplovci neka prime našu zahvalnost za pripravnost, kojom nam ocrtate doživljaje i užitke te plovidbe, a mi im želimo sličnu sreću i ubuduće". U nebeskim visinama veselo društvo je djelovalo kao složan i uigran tim, no približavanjem mađarskom tlu iskrsnuli su stari problemi. Prilikom slijetanja htio je Mannsbach istaknuti mađarsku zastavu, ali su ga ostali zrakoplovci spriječili u namjeri pa je ovaj događaj čak imao odjeka u budimpeštanском parlamentu.

Tijekom šestosatnog leta na visini od 2300 metara načinio je natporučnik Mannsbach prvi zračni snimak Zagreba. Fotograf Černić je isto poslijepodne u izlogu svojeg atelijera izložio nekoliko izvrsnih fotografija balona. Poduzetnik Rudović, koji se tijekom čitavog leta junački držao, nije se poslje odvažio na letove balonom.

Oko podneva je bio nad Kominom. Tu je iz zrakoplova izbačena limena kutija s trobojnicom i obavijesti za prvog automobilista. Kutija je pala između Komina i Radojišća, na livadu u blizini ciglane. U poruci su stanovnici zamoljeni, da kutiju predaju prvom automobilistu, a ako njega ne bude, onda da ju pošalju Rudoviću u Zagreb. U 12.30 sati prodoše na visini od 1250 metara zapadno od Miholjca. Kako su dugo vremena letjeli iznad šuma, plin se ohladio, pa se balon kod Cvetkovca spustio na 600 m nad zemljom. Sad se oblaci raspuhnule. Sunčane zrake obasjaše balon, koji se zbog ugrijanog zraka počeo dizati. Koprivnicu preletješe na visini od 1400 m sa +7°C. Jasno su vidjeli kolodvor i kretanje vlakova. Kad su došli nad maticu Drave, balon se naglo spusti za nekoliko stotina metara. Ovo je mučno djelovalo na putnike, a jedan član posade načas izgubi sluh. Teritorij nešto istočno od Žakaja prodoše na visini od 400 m. Putnici su se osjećali ugodno, jer su tad čuli glas sa zemlje. Snimiše divan pogled na Dravu s njezinim mnogobrojnim rukavcima. Nakon prijelaza Drave temperatura naglo padne na 0°C. U 15 sati stigoše blagim uspijanjem na visinu od 700 m pri temperaturi od +7°C, a samo deset minuta kasnije već su bili na visini od 1900 m sa +2°C. U 14.50 sati su se nalazili na visini od 2300 m. Kako su se iznad zrakoplova gomilali gusti oblaci, putnici odlučiše da ostanu na toj visini, kako bi imali stalno nesmetan pogled na zemlju. Tad otvorile ventile i Turul se počne polako spuštati. Na 400 metara nad zemljom zahvati ih jače

zračno strujanje. Posada se počne spremati za iskrcavanje, premda su u gondoli imali još šest vreća balasta, što je bilo dovoljno za još dvo-satnu vožnju. Sve veća blizina zemlje prinudi putnike na ozbiljno pripremanje raznih predmeta u gondoli. Na 50 metara dugom užetu spustiše "zavlačnu vreću" (Schleppsack) koja, dotaknuvši se zemlje, ustali balon na toj visini. Kad su ispustili izvlačno uže, opaziše da će pasti na vinograde. Stoga uvukoše uže u gondolu i balon se malo podiže. Zamalo opaziše prigodno tlo za iskrcavanje, pa jače otvoriše ventil. Kad se kraj užeta dotaknuo zemlje, zrakoplovci potegnu balon. Kad je malo zatim i vreća pala, zaustavi se gibanje zrakoplova, pa se lagano približavaju zemljji. Uz velike poklike stanovnika Vizonta (Vizont se nalazi u Šomođskoj županiji, 20 km od Arada u Mađarskoj.), padne gondola na zemlju u 16.30 sati i putnici se iskrcase. Balon se počne dizati, ali vođa puta oštro povuče za ventil pa otvori i pričuvni ventil. Time je bila oslabljena snaga balona. Turul se još malo trzao, a zatim klone nemoćan. Nakon iskrcavanja putnici su se fotografirali, a skupljeni narod ih je s velikim zanimanjem promatrao. Putnicima je ponudio pomoć veleposjednik Štakber i njegova obitelj. On je narodu objasnio načelo zrakoplova, a putnicima je ustupio besplatnu radnu snagu i kola. Sklopljeni Turul je odnesen u Barč, odakle je željeznicom transportiran u Peštu. I svi članovi posade su se odvezli u Barč, odakle se zapovjednik Mannsbach brzojavom javio u Zagreb. Sljedeće jutro zrakoplovci otpotovaše vlakom za Zagreb.

Drugo putovanje

Turul iz Zagreba uzlijeće već nakon dva tjedna, 16. travnja 1905. Drugo zagrebačko putovanje Turula započelo je uzletom sa Zapadnog perivoja oko 10 sati. "U gondoli su opet bili oni isti časnici (Johann Mannsbach i Rudolf Kraal), nadšumar Sinkovec i tvorničar Bothe. Malo nakon uzleta, iz nešto veće visine, baciše mnogo razglednica i prvu zastavicu. Nešto kasnije izbacije dvije hrvatske trobojnice i jednu veću kartu, što je izazvalo veliku jagmu među promatračima. Zrakoplov najprije krne iznad Zapadnog kolodvora i vojarne do Stenjevca. Tu balon zahvati druga struja i ponese ga prema Šestinama. Prema dogovoru, točno u 10.09 sati nad Gračanima zrakoplovci izbacije prvu poruku automobilistima i motociklistima. Preletjevi Trnavu

nastaviše put nad vrhom Sljemena. Na visini od 1900 m putnicima je vožnja postala nepodnošljiva, jer su zašli u temperaturu od +16°C. Osobito im je smetao plin koji je zbog porasta topline izlazio iz balona, ali to je bilo samo kratko vrijeme. Za 3 minute temperatura naglo padne na -1°C. Plin se zbog toga ohladio i balon počne gotovo strelovitom brzinom padati. Zrakoplov je dospio u centar oluje. Vjetar, bura, kiša, snijeg i tuča, sve to stade udarati po balonu i vrtjeti ga. Situaciju su pogoršale i strašne munje i gromovi. Kiša smoči i oteža balon tako, da je počeo padati. Zrakoplovci počeše izbacivati vreću za vrećom balasta, no sve se pokazalo uzaludno, jer su i nakon posljednje izbačene vreće padali. Još samo nekoliko metara i udarit će o drvlje...

(kraj u sljedećem broju)

Prilikom slijetanja htio je Mannsbach istaknuti mađarsku zastavu, ali su ga ostali zrakoplovci spriječili u namjeri pa je ovaj događaj čak imao odjeka u budimpeštanskom parlamentu

**HRVATSKI MEMORIJALNO-DOKUMENTACIJSKI CENTAR DOMOVINSKOG RATA U SURADNJI S HRVATSKIM VOJNIKOM
OBJAVLJUJE AUTENTIČNE DOKUMENTE VEZANE UZ DOMOVINSKI RAT**

Prema dokumentima koje je u svojim izdanjima objavio Centar, pripreme za oduzimanje oružja "neposlušnim" jugoslavenskim republikama mogu se pratiti od 1. veljače 1990., kad je načelnik Generalštaba OS SFRJ general pukovnik Blagoje Adžić izdao zapovijed za oduzimanje oružja teritorijalnih obrana republika i autonomnih pokrajina i njegovo spremanje u pozadinske baze JNA

U dokumentu od 1. veljače 1990., napisanom „Povlačenje viškova naoružanja iz TO“, zapovjedeno je:

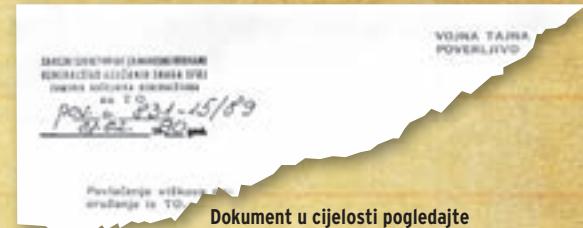
1. Da se iz jedinica i štabova Teritorijalne odbrane SR i SAP povuku u pozadinske baze JNA sve količine naoružanja i municije, koje pretiču po formaciji, odnosno koje su prijavljene kao višak. Republički i pokrajinski štabovi TO, koji su deo naoružanja ustupili sekretarijatima za narodnu odbranu, za popunu jedinica civilne zaštite, službe za osmatranje i obaveštavanje i drugih sastava (sem jedinica veze DPZ) povući će isto i predati istovremeno sa predajom naoružanja i municije iz prethodnog stava.* [*Sem naoružanja kojeg su ŠTO zadržali u rezervi.]
2. Naoružanje i municiju će preuzeti pozadinske baze JNA u zatećenom stanju. Naoružanje sa kratkoročnom zaštitom i sa isteklim vremenom dugoročne konzervacije posebno evidentirati i čuvati do donošenja konačne odluke.
3. Komande vojnih oblasti i VPO će se neposredno dogovorati sa RŠTO-PŠTO o organizaciji preuzimanja naoružanja i municije na svojoj teritoriji.
4. Nakon završenog prikupljanja naoružanja i municije, Tehnička uprava SSNO i taktički nosioci će u roku od tri meseca predložiti postupak sa prikupljenim naoružanjem i municijom.
5. Troškovi primopredaje naoružanja i municije padaju na teret finansijskog plana JNA.
6. Tehničko-snabdevačka baza SSNO će sa komandama VO i VPO regulisati prikupljanje, smeštaj i čuvanje naoružanja. Prikupljanje naoružanja završiti do kraja aprila 1990. godine.
7. Naoružanje i municiju predati-primiti po materijalnim dokumentima, a razdruženje-zaduženje knjiga kartona izvršiti pozivom na ovo naređenje.¹

¹ Republika Hrvatska i Domovinski rat 1990.-1995., Dokumenti, knjiga I: Oružana pobuna Srba u Hrvatskoj i agresija Oružanih snaga SFRJ i srpskih para-vojnih postrojbi na Republiku Hrvatsku 1990.-1991., Hrvatski memorijalno-dokumentacijski centar Domovinskog rata, Zagreb, 2007., 13-14.

Oduzimanje oružja TO SR Hrvatske (1. dio)

Najava demokratskih promjena u Socijalističkoj Republici Hrvatskoj (SRH) krajem 80-ih godina 20. stoljeća i održavanje višestračkih izbora za Sabor SRH krajem travnja i početkom svibnja 1990., uznemirili su zagovaratelje unitarne i centralizirane države u tadašnjoj Socijalističkoj Federalnoj Republici Jugoslaviji (SFRJ), u kojoj bi, u skladu s brojčanom prevlasti srpskoga naroda nad ostalim narodima u federaciji, politička moć bila koncentrirana u Beogradu, odnosno u SR Srbiji. Posebno su uznemirili vodstvo Jugoslavenske narodne armije (JNA), vojne sile tadašnje Jugoslavije, kojemu je centralizirana država, pod čvrstim jednostranačkim ("partijskim") i nedemokratskim vodstvom (tadašnjeg Saveza komunista Jugoslavije) omogućavala gotovo neograničena sredstva i politički utjecaj. Zbog toga su već na samom početku procesa raspada Jugoslavije politički interesni uputili vodstva SR Srbije i JNA na suradnju. Ona je potvrđena nizom događaja, među kojima je i protuustavno (bez znanja i suglasnosti Predsjedništva SFRJ i vodstva SR Hrvatske) oduzimanje oružja hrvatskoj Teritorijalnoj obrani (TO), kao regularnoj, republičkoj sastavničkoj snazi SFRJ.

Spomenuti događaj, koji se odigrao sredinom svibnja 1990., neposredno nakon provedbe višestračkih izbora u Hrvatskoj, pokazuje da Generalštab OS SFRJ nije bio spreman prihvati rezultate tih izbora i demokratske promjene u Hrvatskoj te da su već tada poduzeli radnje sa svrhom utjecaja na razvoj događaja u Sloveniji

Dokument u cijelosti pogledajte na: www.hrvatski-vojnik.hr

i Hrvatskoj. Stavljanjem najvećeg dijela naoružanja TO SR Hrvatske (i tek dijela naoružanja TO SR Slovenije) pod svoj nadzor, JNA je osigurala nadmoć u slučaju da se rasplet sve očitije političke krize u Jugoslaviji bude rješavao oružjem. Da takav – "oružani rasplet" – nije bio isključen upozorio je predsjednik SR Srbije Slobodan Milošević u govoru na velikom mitingu Srba, održanom na Gazimestanu (Kosovo Polje), 28. lipnja 1989. Čini se vjerojatnim da je već tada svoje "oružane bitke", koje je pritom najavio, planirao provesti uz pomoć JNA.

Prema dokumentima koje je u svojim izdanjima objavio Hrvatski memorijalno-dokumentacijski centar Domovinskog rata, pripreme za oduzimanje oružja "neposlušnim" jugoslavenskim republikama mogu se pratiti od 1. veljače 1990., kad je načelnik Generalštaba OS SFRJ general pukovnik Blagoje Adžić izdao zapovijed za oduzimanje oružja teritorijalnih obrana republika i autonomnih pokrajina i njegovo spremanje u pozadinske baze JNA. ■

* U sljedećem broju donosimo zapovijed načelnika Generalštaba OS SFRJ general pukovnika Blagoja Adžića od 14. svibnja 1990., na temelju koje je oružje TO SR Hrvatske stavljeno pod nadzor JNA.

Jedna kratka priča

Danas kada je obljetnica stradavanja mog Mate, stojimo na grobu njegovih prijatelja, palim svijeću, a Mato sjedeći u kolicima stavљa buket cvijeća na grob braće Kevo. Jesensko prekrasno poslijepodne, a ja imam osjećaj da kiša klizi po našim licima. Šutke gledam Matine zelene oči koje su sada tužne i mutne. Ne pričamo, znam da je u mislima s prijateljima iz 1991. godine kojih više nema. Sjedi u kolicima sam sa svojim sjećanjima o kojima nikad ne priča. Okrećem glavu, a oko mene grob do groba, sama mladost Hrvatske. U dubini duše javljaju se slike mojih dečki, lječeñih u Varaždinskim toplicama, na skrbi HV-a. Jedna za drugomjavljaju se slike bliđih lica, izgubljenih u novoj situaciji. Ja u kolicima – muka roditelja, supruga, djece, braće, prijatelja. Zamislite da imate 18 godina, kolica i pregršt strahova. Sjećam se mog Marinka Prkačina, tanak i visok kao breza, tek mu je 18 godina. Kao voditelj službe skrbi HV-a V. Toplice držim mom Marinku moralnu prodiku, a on me gleda šutke svojim velikim crnim očima i onda reče: "Ali Zdenka, ja nikada nisam plesao, nikada nisam ljubio i bio muško, ja ne znam tko sam, zna li to itko?" Ušutim nakon njegovih riječi, dobivam poziv da se javim na odjel, umro je Dalibor. Ima samo 21 godinu. U Bljesku ostaje nepokretan i na dolasku mi reče: "Želim umrijeti". I danas je umro. Ne mogu više kopati po duši i vaditi iduća sjećanja na moje dečke, jer bih morala 36 puta otvarati ranu koja nikada nije zaraslila. Prenu me glas mog Mate, danas mu je drugi rođendan, proslavit ćemo ga s prijateljima. Zaplesat ću s Matom ples u kolicima ko i svih tih 10 godina i u njemu ću vidjeti svih 36 mojih dječaka kako me sa sjetom gledaju. A ja i dalje stojim, i klizi kiša licem koje gleda prema suncu. Okrećem se, a moj Mato s ljubavlju dira kamenu ploču braće Kevo. Njegova ruka u srcu mom miluje 36 hrvatskih vitezova. Stisnem oči a suze klize, govorim Mati: "Ma, ne plačem, peku me oči".

Zdenka JEZERNIK

Poziv na suradnju

Pozivamo čitatelje zainteresirane za objavljivanje kratkih priča i pjesama domoljubne tematike u Hrvatskom vojniku da nam ih pošalju na adresu:

Ministarstvo obrane, Služba za odnose s javnošću i informiranje, Odjel hrvatskih vojnih glasila (za rubriku Pozdrav domovini), Stančićeva 6, 10 000 Zagreb ili na e-mail: hrvojnik@morp.hr

Isusovo krštenje

Svetkovina je krštenja Gospodina našega Isusa Krista. Ovaj dan podsjeća nas na dogadjaj na rijeci Jordan kada je Ivan Krstitelj krstio Isusa. Dok se taj čin odvijao, iz oblaka se začuo glas: "Ti si Sin moj ljubljeni! U tebi mi sva milina." Svi koji su promatrali ovaj prizor morali su, kao i sam Krstitelj, biti jako zbumjeni. Prema našoj katoličkoj teologiji, krštenju su podložni osobe koje u sebi nose posljedice grejha. Budući da su naši praroditelji Adam i Eva iskazali neposlušnost Bogu i time unijeli grejhe u ljudski rod, potrebno je da svako stvorenje primi krštenje ako želi da mu se izbriše taj grejeh, koji doslovce nasljeđuje od ovih dvoje prvih nesretnika na zemlji.

Međutim, Isus je jedino stvorenje uza svoju majku, koje nije u sebi nosilo posljedice toga grejeha. On je Bog i krštenje mu, dakle, nije trebalo. Ali, Isus je i čovjek. On je ljudima u svemu sličan osim u grejahu i pristupanjem činu krštenja htio je svima posvjedočiti da je on pravi čovjek, da je radi čovjeka došao na ovaj svijet, a glas s neba u isto vrijeme potvrđuje i da je Bog, druga božanska osoba, te da je došlo vrijeme da kao Bogočovjek počne s javnim djelovanjem. Osim toga, za Isusov početak nije izabran bilo kakav dogadjaj, već upravo onaj u kojem Isus, pristupajući krštenju, želi posvjedočiti svima da on uzima na sebe grejhe čitavoga svijeta, da je on Janje koje oduzima grejhe svijeta. Došao je da očisti svijet od zla i posveti svako stvorenje. Vrata raja koja su zbog Adama i Eve, odnosno njihova grejeha bila zatvorena, sada se otvaraju. Neprijateljstvo, koje je zbog grejeha nastupilo između ljudskoga roda i Stvoritelja, sada je prekinuto. Isus sebe nude kao žrtvu pomirnicu za spas svijeta te se očituje kao Otkupitelj i Spasitelj. Iz ovog dogadjaja izviru određeni zadaci za sve nas krštenike. Jedanput primivši krštenje, postavši time djecom Božjom, uzimamo na sebe obvezu slušati Sina Božjega, slijediti Njegove stope, prihvati Njegove riječi i primjenjivati ih u svome životu. Uz to preuzimamo na sebe obvezu zajedno s Isusom posvećivati i otkupljivati ovaj svijet. Svi koji su primili krštenje postaju "sinovi u Sinu", odnosno postaju "sol zemlje i svjetlo svijeta". Krštenik se "zaodjeva Kristom" i sav njegov život i djela trebala bi svjedočiti pripadnost Kristu, a to znači zajedno s Kristom zauzimati se za čovjeka i svijet, nastojati oko poboljšanja i pobožanstvenja čovjeka i svijeta.

Ivanovo krštenje pokore i obraćenja obogaćeno Isusovim krštenjem Duhom Svetim upravo bi do toga trebalo dovesti svakoga krštenika. Ono ulijeva snagu za biti "novi čovjek", za postati "novo stvorenje". Ili, kako kaže prorok Ezequiel: "Izvadit ću iz tijela vašega srce kameni i dat ću vam srce od mesa, duh svoj udahnut ću u vas da hodite po mojim zakonima i da čuvate i vršite moje zapovijed...".

Poštovana gospodo, tom cilju vodi krštenje. Zato ga je Isus prihvatio i zato ga Crkva preporuča svim ljudima. Ne bi bilo dobro da nas krštenje ne mijenja, da živimo kao da ga nismo primili. Tagore je to lijepo opisao: "Meni nije uspjelo da sklonim sa staze propasti ni jednu jedinu osobu. Tko ima za to dara, može to postići običnim mogram. Moje riječi nisu takvog neugasivog učinka. Ja nisam plamen, nego sam crni izgorjeli ugalj. Ja ne mogu zapaliti ni jednu svjetiljku. To pokazuje moj život – sve su moje svjetiljke ostale nezapaljene".

Želim vam takvu snagu sakramenta krštenja koja će u vama paliti pravi plamen od čije će svjetlosti svi hoditi u "novosti života".

Žarko RELOTA

BIBLIOTEKA

Zdenka Jezernik: ***Mojih pet minuta***
Bedem Ljubavi 1991., Zagreb, 2008.

Iako daleko od ratnih zbivanja, mnogi su Varaždinci tijekom Domovinskog rata dragovoljno odlazili na bojišta diljem Lijepe Naše – od Vukovara do Dubrovnika. Jedna od njih je i Zdenka Jezernik, koja se hrvatskim dragovoljcima pridružila ratne 1991. godine. Od 1994. je radila kao voditeljica Odsjeka za skrb Hrvatske vojske u Varaždinskim Toplicama, gdje je skribila o najtežim ranjenicima. U to vrijeme počinje bilježiti svoje dojmova i osjećaje koje intenzivno proživljava u suživotu s hrvatskim ratnim vojnim invalidima, a iz njih nastaje 50 priča objavljenih u ovoj knjizi simboličnog naziva. Time je, kako je zaključio jedan od recenzenten knjige Hrvoje Hitrec, za naše ranjene ratnike učinila najviše i najlepše što je mogla. "Njezine sjajne crtice (kratke priče, ponegdje i anegdote) upečatljivi su portreti uglavnom mlađih ljudi koji su teško stradali u obrani domovine, dojmljivi opisi njihovih dana, noći i dugih godina oporavka i prilagodbe životu invalida, njihovih patnji, kriza, posezanja za oružjem od kojega se mnogi nisu odvajali, ali i opisi vedrijih trenutaka, priateljstva, ljubavi i topline", stoji u recenziji.

Prigodom predstavljanja ove knjige autorica je najavila novu, također tematski vezanu uz Domovinski rat, koji ju je očito trajno inspirirao. Autorica je sudjelovala i na našim nagradnim natječajima za najbolju kratku priču iz Domovinskog rata, a priču kojom je osvojila treće mjesto donosimo na 28-oj stranici.

Mirela MENGES

FILMOTEKA

Juno (DVD)

američka romantična komedija (2007.)

trajanje: 96 minuta

scenarij: Brook Busey/Diablo Cody

redatelj: Jason Rietman

distributer: Fox searchlight pictures

glume: Elen Page (Juno MacGuff), Michael Cera (Paulie Bleeker), Jenifer Garner (Vaenssa Loring)

Šesnaestogodišnja Juno MacGuffostane trudna. Sagledavši svoju poziciju, odluči roditi i dati dijete braćnom paru Loring koji, čini se, očajnički žele postati roditelji. Juno je premlada da bi ušla u svijet odraslih, a u devet mjeseci trudnoće spozna dovoljno nesavršenosti "ozbiljnih ljudi" da ni ne poželi prijeći tu granicu, već se radije vrati uobičajenom životu jedne tinejdžerke...

Juno je američki nezavisni film koji svoj probor može zahvaliti uspjehu na Sundanceu (njavećem festivalu malih filmova). Priča koja ga je pratila od uspjelog debiha na Sundanceu može se okarakterizirati kao tipičan američki san. Oskarom nagrađen scenarij napisala je Brook Busey, poznatija pod umjetničkim imenom Diablo Cody. Ona je unijela svježinu na veliko platno uvođenjem slenga i rječnika najnovijeg naraštaja američkih tinejdžera. Osim toga, pomogla joj je i biografska činjenica da je neko vrijeme nastupala kao striptizeta. Redatelj Reitman podrijetlom je iz ugledne filmaške obitelji, a otac mu je slavu stekao režijom spota za Ghostbusterse. Kad su se sve te priče i legende složile, mediji su Juno prihvatali kao svog ljubimca pa je naposljetku, uz Oscara za scenarij, dobio i najuglednije nominacije, i to za najbolji film, glumicu i režiju. Film je uistinu potpuno probavljen i često karikiran. Poslije njega ne možete se osjećati loše. Ne sjećam se kad je jedna prilično kompleksna tema kao što je trudnoća tinejdžerice obrađena s takvom ležernošću. Ako tome dodamo i najavu filma te izvatke s audicije, ovaj DVD svakako preporučam.

Leon RIZMAUL

VREMEPOV

14. siječnja 1742.

Umro Edmund Halley

"Ako se taj komet, prema našem proračunu, ponovno vratí, neka pošteno potomstvo ne okljeva priznati da ga je prvi otkrio jedan Englez", zapisao je u svom dnevniku engleski istraživač, matematičar i astronom Sir Edmund Halley. Cijeli je život posvetio astronomiji i stekao velike zasluge za njezin razvitak. Kao mladić je proveo dvije godine na južnoatlantskom otoku Svetoj Heleni izrađujući prvi katalog zvijezda južnog neba. Prvi je uočio vezu između atmosferskog tlaka i nadmorske visine, a promatrajući monsune zaključio je da se Zemljina atmosfera kreće zbog zagrijavanja Sunca. Želeći raspravljati o Keplerovom zakonu gravitacije, Halley je posjetio Isaaca Newtona u Cambridgeu i shvatio da je ovaj već riješio taj problem, ali nije ništa objavio. Nagovorio ga je da napiše "Matematička načela prirodne filozofije", a on je napisao predgovor i snosio troškove tiskanja. Upravo je koristeći se tom Newtonovom teorijom došao do otkrića po kojemu ga pamte. Uspio je izračunati da će se veliki komet, zapožen 1682., za 76 godina vratiti u blizinu Sunca. Kad se 1758. predviđanje obistinilo, u njegovu čast ta je "zvijezda repatica" prozvana Halleyevim kometom. Kometi su inače najstariji svjedoci nastanka Sunčeva sustava. Uglavnom su građeni od leda i kad se približe Suncu, zbog zagrijavanja iz njihove jezgre, ne veće od desetak kilometara, oslobođa se velika količina plina i prašine koji formiraju rep kometa, katkad dugačak i više od stotinu milijuna kilometara. Posljednji put Halleyev komet proleto je blizu Sunca 1986. godine, a istraživale su ga četiri međuplanetarne letjelice.

9. siječnja 1905. - Krvava nedjelja u St. Petersburgu

9. siječnja 1915. - rođen Richard Nixon, američki predsjednik

10. siječnja 49. pr. Kr. - Kocka je bačena - Cezar prešao Rubikon

11. siječnja 1875. - umro Ivan Lupis, izumitelj torpeda

12. siječnja 1907. - rođen Sergej Koroljov, ruski konstruktor raketa

15. siječnja 69. - ubijen rimski car Galba

Leon RIZMAUL

INFOKUTAK

Izložba likovnih radova djetalnika

MORH-a i GSOS-a

U prigodi božićno-novogodišnjih blagdana u Galeriji "Zvonimir", Bauerova 33, otvorena je III. izložba likovnih radova djetalnika Ministarstva obrane i Glavnog stožera. Izložene su slike, akvareli, makete i skulpture čiji su autori naše kolegice i kolege, a izložba se može razgledati do 20. siječnja, radnim danom od 11 do 18 i subotom od 10 do 12 sati. Ulaz slobodan.

Pripremio Hrvoje STRUKIĆ

Oklopni transporter Domovinskog rata *Sokol 3*

Oklopni transporter za prijevoz pješaštva pod nazivom *Sokol* izrađeni su pregradnjom vozila Zastava 640 na koja je postavljen vanjski oklop od pancirnog čeličnog lima debljine 8 mm ispod kojega je postavljena gumeni traka od 12 mm i unutarnji oklop od čeličnog lima debljine 5 mm s ukupnom težinom nadogradnje 3300 kg.

Izrađena su tri istovjetna vozila koja dobivaju naziv: *Sokol 1*, *Sokol 2* i *Sokol 3*.

Sokol 1 i *Sokol 3* ulaze u ustroj 61. bojne HV Jastrebarsko, a *Sokol 3* predan je na uporabu ubrzo nakon izrade, krajem rujna 1991. godine.

Oklopni transporter *Sokol 1* djeluje u akciji izvlačenja trojice boraca izvidničko-diverzantske skupine HV iz tvornice Jamnička kiselica, 11. listopada 1991. a zatim se do kraja studenog 1991. upotrebljava za

Zbirka:

Oklopna vozila ručne izrade 1991. - 1993.

Naziv:

Sokol 3

Mjesto i vrijeme izrade:

Autoservis Borongaj, Zagreb, početak rujna 1991.

Literatura i podaci:

Zlatko Ivković,
Hrvatski oklopnjaci 1991. -1993.,
MORH, Zagreb, 2001.

31

prijevoze vojske na najopasnijim dijelovima bojišnice uz Kupu. Ovaj oklopni transporter kasnije je prebačen na bojišnicu oko Lipika i Pakraca.

Oklopni transporter *Sokol 3* sudjeluje u blokadi vojarne u Jastrebarskom, a poslije 13. studenog 1991. služi za potrebe ove vojarne.

Nakladnik: MINISTARSTVO OBRANE RH

Glavni urednik: Željko Stipanović (zeljko.stipanovic@mohr.hr)

Zamjenica glavnog urednika: Vesna Pintarić (vpintar@mohr.hr)

Zamjenik glavnog urednika za internet: Toma Vlašić (toma.vlasic@mohr.hr)

Izvršni urednik: Mario Galic (mario.galic@mohr.hr)

Urednici i novinari: Marija Alvir, (marija.alvir@mohr.hr), Leida Parlov (leida.parlov@mohr.hr),
Domagoj Vlahović

Urednik fotografije: Tomislav Brandt

Fotograf: Davor Kirin

Grafička redakcija: Zvonimir Frank (urednik), (zvonimir.frank@zg.htnet.hr), Ante Perković,
Damir Bebek, Predrag Belušić

Webmaster: Drago Kelemen (dragok@mohr.hr)

Prijevod: Jasmina Pešek

Tajnica redakcije: Mila Badrić-Gelo, tel: 3784-937

Lektorice: Gordana Jelavić, Boženka Bagarić, Milenka Pervan Stipić

Marketing i financije: Igor Vitanović tel: 3786-348; fax: 3784-322

Tisk: Tiskara Zelina d.d., K. Krizmanić 1, 10380 Sv. I. Zelina

Naslov uredništva: MORH, Služba za odnose s javnošću i informiranje,
p.p. 252, 10002 Zagreb, Republika Hrvatska

<http://www.hrvatski-vojnik.hr>, e-mail: hrvojnik@mohr.hr

Naklada: 5400 primjeraka

U članstvu Europskog udruženja vojnih novinara (EMPA)

Rukopise, fotografije i ostali materijal ne vraćamo. Copyright HRVATSKI VOJNIK, 2009.
Novinarski prilozi objavljeni u Hrvatskom vojniku nisu službeni stav Ministarstva obrane RH.

military.discovery.com

web info

U nizu svojih televizijskih kanala, glasoviti Discovery pod kapom ima i Military Channel, koji je u potpunosti posvećen vojnim temama. Ponajviše se obrađuju u dokumentarnim filmovima. Spomenuti kanal prije svega je namijenjen području SAD-a i Kanade, tako da je njegova dostupnost u Hrvatskoj vrlo upitna. No, za utjehu ostaje nam web-stranica military.discovery.com koja obiluje izvanrednim sadržajima. Povijest, aktualna naoružanja, ratovi, vojnici, sve te teme su obrađene ne samo u stručnim tekstovima, nego i u fotografijama, kvizovima, filmičima, pa i svojevrsnim "top-listama". Šteta je što je i ponuđene DVD-e s emisijama također teško dobiti u Hrvatskoj: Discovery ih prodaje samo u SAD-u i Kanadi, te u Velikoj Britaniji. No, najavljuju širenje tržišta. Veselimo se tome!

D. VLAHOVIĆ

SAVRŠENA PRECIZNOST*

BENMSHOT
LASER SIGHT & TACTICAL LIGHT SYSTEMS

